

ΣΤΕ ΟΛ. 1704/2017 [Νόμιμο το ΕΣΧΑΣΕ για την επένδυση στο «Κάβο Σίδερο»]

Περίληψη

- Από τις διατάξεις της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ προκύπτει ότι οι στόχοι διατήρησης ενός τόπου κατά την οδηγία συνίστανται στην διατήρηση σε ικανοποιητικό επίπεδο των φυσικών οικοτόπων και των ευρισκομένων σε καθένα από αυτούς ειδών, για τα οποία έχει ορισθεί ο συγκεκριμένος τόπος ως Τόπος Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) από την Επιτροπή και, στη συνέχεια, ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) από το οικείο κράτος μέλος. Ποιοί συγκεκριμένα είναι οι προς προστασία φυσικοί οικότοποι και ποιά τα προς προστασία είδη προκύπτουν ήδη από το τυποποιημένο έντυπο δεδομένων που διαβιβάζει το κράτος μέλος στην Επιτροπή, προκειμένου αυτή να καταρτίσει τον κατάλογο των ΤΚΣ.

Από την άποψη αυτή (δηλαδή του ορισμού των προς προστασία φυσικών οικοτόπων και ειδών) ουδεμία επιρροή ασκεί ο μεταγενέστερος χαρακτηρισμός από το οικείο κράτος μέλος των ΤΚΣ ως ΕΖΔ, έστω και αν δεν αναφέρονται ειδικώς στην πράξη χαρακτηρισμού των εν λόγω ζωνών οι ευρισκόμενοι εντός αυτών φυσικοί οικότοποι και είδη, στην προστασία των οποίων αποβλέπει ο ανωτέρω χαρακτηρισμός. Ενόψει δε του ότι είναι γνωστοί ήδη από την υποβολή των τυποποιημένων εντύπων δεδομένων οι οικότοποι και τα είδη προς προστασία, μπορεί να διενεργηθεί η προβλεπόμενη στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ δέουσα εκτίμηση σε περίπτωση που σε μία περιοχή, η οποία έχει χαρακτηριστεί ως ΤΚΣ ή ΕΖΔ, προγραμματίζεται η πραγματοποίηση ενός σχεδίου, το οποίο δεν συνδέεται αμέσως ή δεν είναι αναγκαίο για την διαχείριση του τόπου αυτού, ως προς τις επιπτώσεις του εν λόγω σχεδίου στον τόπο. Για την εκτίμηση δε αυτή δεν απαιτείται να έχουν προηγουμένως ληφθεί θετικά μέτρα προς προστασία ή διαχείριση του οικοτόπου και των ευρισκομένων εντός αυτού ειδών (δηλαδή δεν απαιτείται να έχουν ληφθεί μέτρα κατά τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 6 της ανωτέρω οδηγίας), αλλά αρκεί να διαπιστωθεί ότι το συγκεκριμένο σχέδιο δεν πρόκειται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στον τόπο.

Συνεπώς, δεν απαγορεύεται κατ' αρχήν η έγκριση σχεδίου, όπως είναι και το σχέδιο δημιουργίας, ενόψει των σημερινών αναγκών και αντιλήψεων στον τομέα του τουρισμού, οργανωμένου υποδοχέα τουριστικών εγκαταστάσεων, σε περιοχή του δικτύου Natura 2000 [ΤΚΣ ή ΕΖΔ ή και ΖΕΠ, δηλαδή ζώνη ειδικής προστασίας αναγνωρισθείσα με βάση την οδηγία 79/409/ΕΟΚ «περί της διατηρήσεως των άγριων πτηνών», ως προς την οποία (ζώνη) ισχύουν, κατά το άρθρο 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, οι διατάξεις των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 6 της εν λόγω οδηγίας], για την οποία δεν έχει εκπονηθεί σχέδιο διαχείρισης ή δεν έχουν ληφθεί θετικά μέτρα για την προστασία των περιλαμβανομένων σε αυτήν φυσικών οικοτόπων και ειδών, εφόσον

διαπιστωθεί, κατόπιν της δέουσας εκτίμησης και πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας, ότι διασφαλίζεται ότι το συγκεκριμένο σχέδιο έχει σχεδιασθεί κατά τρόπο ώστε να μην παραβλάπτεται η ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής.

Τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα με την κρινόμενη αίτηση περί πλημμέλειας του προσβαλλομένου διατάγματος, με την οποία εγκρίνεται η δημιουργία ολοκληρωμένου υποδοχέα τουριστικών δραστηριοτήτων, διότι δεν έχει προηγηθεί η σύνταξη σχεδίου διαχείρισης και δεν έχουν ληφθεί τα αναγκαία θετικά μέτρα και οι όροι προστασίας των περιοχών που εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

Στην ΣΜΠΕ του έργου διαλαμβάνεται πλήρης καταγραφή και ανάλυση των οικολογικών χαρακτηριστικών της ευρύτερης περιοχής του σχεδίου, των φυσικών οικοτόπων και των ειδών προστασίας, καθώς και των πιθανών επιπτώσεων και παρατίθενται τα μέτρα προστασίας για τη διαχείριση του ευαίσθητου περιβάλλοντος της περιοχής, καθώς και σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών επιπτώσεων κατά την εφαρμογή του σχεδίου. Επιπλέον, παρατίθενται οι λόγοι για τους οποίους επελέγησαν οι εξετασθείσες εναλλακτικές δυνατότητες και τεκμηριώνεται ειδικώς η επιλογή της λύσης του επίμαχου σχεδίου έναντι των υπολοίπων, ενώ, για την πληρότητα του περιεχομένου της ΣΜΠΕ στο κεφάλαιο για τις εναλλακτικές δυνατότητες δεν απαιτείται να περιλαμβάνονται πληροφορίες για τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των περιοχών που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά και τις ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις από κάθε εναλλακτική δυνατότητα, αλλά αρκεί να παρουσιάζονται οι λόγοι, για τους οποίους επελέγη να εξετασθούν οι συγκεκριμένες εναλλακτικές δυνατότητες, ο τρόπος διενέργειας της σχετικής εκτίμησης και οι περιβαλλοντικά τεκμηριωμένοι λόγοι επιλογής του προτεινόμενου σχεδίου έναντι των εναλλακτικών δυνατοτήτων, οι οποίες εξετάστηκαν.

Συνεπώς, το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της οδηγίας 2001/42/EK και της υπ' αριθ. 107017/2006 κοινής υπουργικής απόφασης και είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως, κατά τον οποίο η επίμαχη ΣΜΠΕ στερείται του ελάχιστου νομίμου περιεχομένου, όπως αυτό καθορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/42/EK και των άρθρων 6 και 7 παρ. 10 της προαναφερθείσης κοινής υπουργικής απόφασης, και ότι για όλα τα θέματα, που αποτελούν κατά το νόμο αντικείμενό της και τα οποία έπρεπε να έχουν διερευνηθεί πριν τη θεσμοθέτηση του ΕΣΧΑΣΕ, παραπέμπει στη σύνταξη Σχεδίου Αειφορικής Διαχείρισης και Λειτουργίας των σχεδιαζομένων έργων.

Η κατ' άρθρο 6 παρ. 3 της προαναφερθείσης οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων ενός σχεδίου ή έργου προϋποθέτει ότι προ της εγκρίσεως του σχεδίου ή του έργου προσδιορίζονται, λαμβανομένων υπόψη των βέλτιστων επιστημονικών γνώσεων επί του θέματος, όλες οι πτυχές του σχεδίου ή

του έργου που θα μπορούσαν, είτε η καθεμία από μόνη της είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα, να επηρεάσουν την επίτευξη των στόχων διατήρησης του τόπου αυτού.

Η εκτίμηση που πραγματοποιείται δεν μπορεί συνεπώς να παρουσιάζει κενά και πρέπει να περιέχει πλήρη, ακριβή και οριστικά συμπεράσματα και διαπιστώσεις, ώστε να αίρεται κάθε εύλογη αμφιβολία, από επιστημονικής απόψεως, όσον αφορά τις επιπτώσεις των σχεδιαζόμενων εργασιών στον οικείο προστατευόμενο τόπο.

Στην εξεταζόμενη περίπτωση έχουν μελετηθεί οι επιπτώσεις της εφαρμογής του σχεδίου στους προστατευόμενους οικοτόπους και είδη της ευρύτερης περιοχής του σχεδίου, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων στους οικοτόπους προτεραιότητας που ευρίσκονται πλησίον του σχεδίου, καθώς και των επιπτώσεων στα είδη πανίδας που ευρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή, και εκτιμάται ότι η υλοποίηση του σχεδίου δεν αναμένεται να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις και να παραβιάσει την ακεραιότητα των προστατευόμενων περιοχών και των στόχων διατήρησης αυτών. Με τα δεδομένα αυτά, και δοθέντος ότι το αιτούν σωματείο δεν πλήττει με ειδικότερους ισχυρισμούς την αιτιολογία της ΣΜΠΕ σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων του επιμάχου σχεδίου στις προστατευόμενες περιοχές, το σχέδιο αυτό έτυχε της «δέουσας εκτίμησης» κατά το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ περί οικοτόπων, η σχετική δε κρίση της Διοικήσεως, που υιοθετεί τις ανωτέρω αξιολογήσεις και εκτιμήσεις των μελετητών, παρίσταται νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη κατά τούτο και, συνεπώς, ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

Δεν τίθεται, εν προκειμένω, ούτε ζήτημα διασφάλισης της συνολικής συνοχής του δικτύου Natura 2000, ούτε ζήτημα συνδρομής της προϋποθέσεως του επιτακτικού λόγου οικονομικού και κοινωνικού συμφέροντος, που θα μπορούσε να καταστήσει, κατ' εξαίρεση, ανεκτή την υλοποίηση σχεδίου με σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στις ζώνες προστασίας κατά το άρθρο 6 παρ. 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, το οποίο, εν προκειμένω – με τις περιεχόμενες στην επίμαχη ΣΜΠΕ διαπιστώσεις, τις οποίες το αιτούν δεν αμφισβητεί ειδικώς, κατά τα προεκτεθέντα – δεν έχει έδαφος εφαρμογής.

Πρόεδρος: *Ν. Σακελλαρίου*

Εισηγητής: *Π. Ευστρατίου*

Βασικές σκέψεις

1. Επειδή λόγω κωλύματος κατά την έννοια του άρθρου 26 του ν. 3719/2008 (Α' 214) των Συμβούλου Θεοδώρου Αραβάνη και Ιωάννη Σύμπλη, τακτικών μελών της συνθέσεως που εκδίκασε την κρινόμενη υπόθεση, έλαβαν μέρος στην

- διάσκεψη αντ' αυτών ως τακτικά μέλη οι Σύμβουλοι Παναγιώτης Χαμάκος και Βασιλική Κίντζιου, αναπληρωματικά μέχρι τώρα μέλη της συνθέσεως (βλ. Πρακτικό Διασκέψεως της Ολομελείας 12/2017 - ΣτΕ ΟΛ. 711/2017, 1/2016, 3176/2014, 2260 - 2262/2013 κ.ά.).
2. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθ. 0820897/4234/10.5.2016 διπλότυπο εισπράξεως, τύπου Α', σειράς Θ', της Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών).
 3. Επειδή, με την αίτηση αυτή, η οποία εισάγεται ενώπιον της Ολομελείας του Δικαστηρίου, με την από 7.6.2016 πράξη του Προέδρου, λόγω της σπουδαιότητάς της, κατά το άρθρο 14 παρ. 2 εδ. γ' του π.δ. 18/1989 (Α' 8) και το άρθρο 23 παρ. 1 του ν. 3894/2010 (Α' 204), ζητείται η ακύρωση του από 7.3.2016 προεδρικού διατάγματος με τίτλο «Έγκριση Ειδικού Σχεδίου Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικής Επένδυσης «Ίτανος Γαία» στη θέση Χερσόνησος Σίδερο, στην περιοχή Δ.Ε. Ιτάνου, Δήμου Σητείας της Περιφέρειας Κρήτης» (ΦΕΚ τ. ΑΑΠ 38/11.3.2016), με το οποίο: α) εγκρίθηκε το Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικής Επένδυσης (ΕΣΧΑΣΕ) «Ίτανος Γαία» επί ακινήτου εκτάσεως 22.120.349 τ.μ. που ευρίσκεται στη θέση Χερσόνησος Σίδερο, στο Βορειανατολικό Άκρο Κρήτης της κτηματικής περιοχής της Δημοτικής Ενότητας Ιτάνου, νυν Δήμου Σητείας Νομού Λασιθίου, της Περιφέρειας Κρήτης και ανήκει στο κοινωφελές Εκκλησιαστικό Ίδρυμα «Παναγία η Ακρωτηριανή» (άρθρο 1), β) ρυθμίσθηκε ο χωρικός προορισμός της ανωτέρω εκτάσεως με τον καθορισμό όρων και περιορισμών δομήσεως και χρήσεων γης (άρθρο 2) και γ) εγκρίθηκε η εκπονηθείσα για το ανωτέρω ΕΣΧΑΣΕ Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) και η πρόβλεψη όρων, περιορισμών και κατευθύνσεων για την προστασία του περιβάλλοντος (άρθρο 3).
 4. Επειδή, το έννομο συμφέρον νομικού προσώπου για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κρίνεται, κυρίως, επί τη βάση του καταστατικού του σκοπού και του περιεχομένου της προσβαλλομένης πράξεως (Σ.τ.Ε. Ολομ. 1212/2010, Σ.τ.Ε. 4012/2006, 1103/2005, 1620/1998). Ενόψει τούτου, το αιτούν σωματείο, το οποίο έχει την έδρα του στην Αθήνα, ασκεί με έννομο συμφέρον την κρινόμενη αίτηση, εφόσον από το προσκομισθέν επικυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού του προκύπτει ότι έχει ως καταστατικό σκοπό, μεταξύ άλλων, τη συμβολή «με κάθε νόμιμο μέσο στην προστασία και την ορθή διαχείριση της φυσικής και ανθρωπογενούς κληρονομιάς της χώρας» (πρβλ. Σ.τ.Ε. 7μ. 978/2012, Σ.τ.Ε. 2535, 3016/2015, 2713/2013), ισχυρίζεται δε ότι το επίμαχο σχέδιο θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις για τις προστατευόμενες εκτάσεις της περιοχής και τη συνοχή του δικτύου NATURA.
 5. Επειδή, με προφανές έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς παρεμβαίνει υπέρ του κύρους του προσβαλλομένου διατάγματος η εταιρεία «LOYALWARD Ltd», ως φορέας υλοποιήσεως του εγκριθέντος με το εν λόγω διάταγμα σχεδίου. Επίσης, με προφανές έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς

- παρεμβαίνει το Ίδρυμα «Παναγία η Ακρωτηριανή», το οποίο, ως ιδιοκτήτης της εκτάσεως, έχει παραχωρήσει την χρήση της στην ανωτέρω εταιρεία για την υλοποίηση του σχεδίου (βλ. ΣτΕ Ολ. 3920/2010).
6. Επειδή, υπέρ του κύρους του προσβαλλομένου διατάγματος παρεμβαίνουν επίσης: α) ο Δήμος Σητείας, στην διοικητική περιφέρεια του οποίου χωροθετείται το επίμαχο σχέδιο, και β) με κοινό δικόγραφο, 1. το σωματείο «Ένωση Ξενοδοχείων Επαρχίας Σητείας», στους καταστατικούς σκοπούς του οποίου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η προστασία και προαγωγή των επαγγελματικών συμφερόντων των μελών του, 2. η πρωτοβάθμια επαγγελματική οργάνωση με την επωνυμία «Εμπορικός Σύλλογος Σητείας», η οποία έχει ως καταστατικό σκοπό, μεταξύ άλλων, την προαγωγή και ανάπτυξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και την κοινωνική και επαγγελματική εξύψωση της τάξης των εμπόρων και διεξάγει κάθε νόμιμης μορφής κινητοποιήσεις και δραστηριότητες για τη διεκδίκηση και επίλυση των προβλημάτων της τάξης και την περιφρούρηση των επαγγελματικών, οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων των μελών, 3. η δευτεροβάθμια επαγγελματική οργάνωση με την επωνυμία «Ομοσπονδία Επαγγελματιών - Βιοτεχνών - Εμπόρων Νομού Λασιθίου», στους καταστατικούς σκοπούς της οποίας περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η προαγωγή και διασφάλιση των οικονομικών, επαγγελματικών και κοινωνικών συμφερόντων των μελών της, 4. η πρωτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση «Σωματείο Ιδιοκτητών Αγοραίων Αυτοκινήτων Σητείας «Πραισσός»», στους καταστατικούς σκοπούς της οποίας περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η προστασία και προαγωγή των οικονομικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών του, 5. η πρωτοβάθμια επαγγελματική οργάνωση με την επωνυμία «Σύλλογος Ηλεκτρολόγων-Μηχανικών Αυτοκινήτων και Μοτοσικλετών Επαρχίας Σητείας», στους καταστατικούς σκοπούς της οποίας περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η προάσπιση των κοινωνικοοικονομικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών της, 6. το σωματείο «Σύνδεσμος Ηλεκτρολόγων Εγκαταστατών Ν. Λασιθίου», στους καταστατικούς σκοπούς του οποίου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η διαφύλαξη και προαγωγή των κοινωνικοοικονομικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών του, 7. το σωματείο «Ένωση Τουριστικών Μονάδων Αυτοεξυπηρέτησης Η ΕΣΤΙΑ», στους καταστατικούς σκοπούς του οποίου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η διαφύλαξη και προαγωγή των επαγγελματικών συμφερόντων των μελών του, 8. το σωματείο με την επωνυμία «Επαγγελματική-Επιστημονική Ένωση Τεχνολογικής Εκπαίδευσης Μηχανικών», στους καταστατικούς σκοπούς του οποίου περιλαμβάνονται η προστασία και προώθηση των οικονομικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών του, μεταξύ άλλων, του Περιφερειακού του Τμήματος Λασιθίου, 9. το σωματείο «Ένωση Ιδιοκτητών Δ.Χ. Φορτηγών Αυτοκινήτων Σητείας», στους καταστατικούς σκοπούς του οποίου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η προστασία και προαγωγή των

οικονομικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών του, και 10. το ν.π.ι.δ. «Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ) Παπαγιαννάδων», στους καταστατικούς σκοπούς του οποίου περιλαμβάνεται η έγγειος βελτίωση των αγροκτημάτων των μελών του, τα οποία βρίσκονται μέσα στην περιοχή της δικαιοδοσίας του. Ο Δήμος Σητείας, ως οργανισμός τοπικής αυτοδιοικήσεως, εντός της διοικητικής περιφέρειας του οποίου χωροθετείται το επίμαχο σχέδιο, και οι ανωτέρω τοπικοί φορείς πλην του Τοπικού Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ) Παπαγιαννάδων, ενόψει των καταστατικών σκοπών εκάστου, με έννομο συμφέρον παρεμβαίνουν στη δίκη, ισχυριζόμενοι ότι η πραγμάτωση του επιμάχου έργου που συνδέεται με την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής θα έχει θετικές οικονομικές επιπτώσεις στον προαναφερθέντα Δήμο και στην περιοχή δραστηριότητας των ανωτέρω φορέων (πρβλ. ΣτΕ 3920/2010). Αντιθέτως, το ν.π.ι.δ. «Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ) Παπαγιαννάδων» παρεμβαίνει άνευ εννόμου συμφέροντος, δεδομένου ότι οι καταστατικοί του σκοποί δεν συνδέονται με την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, στην οποία θεμελιώνει το έννομο συμφέρον του.

7. Επειδή, με τον ν. 3894/2010 «Επιτάχυνση και διαφάνεια υλοποίησης Στρατηγικών Επενδύσεων» (Α' 204) εισήχθη στην ελληνική έννομη τάξη η έννοια της «στρατηγικής επένδυσης». Κατά την παρ. 1 του άρθρου 1 του εν λόγω νόμου, όπως αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 4146/2013 (Α' 90), στρατηγικές επενδύσεις είναι οι «παραγωγικές επενδύσεις που επιφέρουν ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα σημαντικής εντάσεως στη συνολική εθνική οικονομία και προάγουν την έξοδο της χώρας από την οικονομική κρίση». Ειδικότερα, οι στρατηγικές επενδύσεις αφορούν, ιδίως, στην κατασκευή, ανακατασκευή, επέκταση ή στον εκσυγχρονισμό υποδομών, εγκαταστάσεων και δικτύων, μεταξύ άλλων, στον τουρισμό, εφόσον πληρούν, επιπροσθέτως, προϋποθέσεις σχετικές με την αξία της επενδύσεως, είτε αυτοτελώς, είτε σε συνδυασμό με τον αριθμό των δημιουργούμενων νέων θέσεων εργασίας. Στην παρ. 2 του ίδιου ως άνω άρθρου 1 προβλέπεται ότι οι Στρατηγικές Επενδύσεις πραγματοποιούνται, μεταξύ άλλων, από ιδιώτες και ότι η αίτηση για την υπαγωγή επενδύσεως στο καθεστώς των «Στρατηγικών Επενδύσεων» υποβάλλεται από τον κύριο του έργου. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ίδιου ως άνω νόμου, η υπαγωγή επενδυτικής προτάσεως στο καθεστώς των «Στρατηγικών Επενδύσεων» γίνεται με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.) (παρ. 1), μετά από εκτίμηση ορισμένων κριτηρίων, τα οποία αφορούν ιδίως: α) στη βιωσιμότητα της προτεινόμενης ή υφιστάμενης επενδύσεως και στην φερεγγυότητα του επενδυτή και β) στη μεταφορά γνώσεως και τεχνογνωσίας, στην προβλεπόμενη αύξηση ή διατήρηση της απασχολήσεως, στην περιφερειακή ή κατά τόπους ανάπτυξη της χώρας, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας της εθνικής

- οικονομίας και ιδίως της βιομηχανίας, στην υιοθέτηση καινοτομίας και υψηλής τεχνολογίας, στην αύξηση της εξαγωγικής δραστηριότητας, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην εξοικονόμηση ενέργειας (παρ. 2, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 5 του ν. 4146/2013). Η διαδικασία εντάξεως στο καθεστώς των «Στρατηγικών Επενδύσεων» του ιδιωτικού τομέα ρυθμίζεται λεπτομερώς στο άρθρο 14 του ως άνω νόμου, ο δε χαρακτηρισμός επενδύσεως ως «στρατηγικής», πέραν των προβλεπόμενων στο άρθρο 15 του εν λόγω νόμου υποχρεώσεων, συνεπάγεται την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β΄ του ίδιου νόμου (άρθρα 6 έως 13), με τις οποίες θεσπίζονται ορισμένες ειδικές ρυθμίσεις υπέρ του επενδυτή. Εξάλλου, το άρθρο 24 παρ. 1 του ως άνω ν. 3894/2010 προέβλεπε αρχικά, «για τον ορθολογικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιοχών υποδοχής των Στρατηγικών Επενδύσεων», την κατάρτιση Ειδικών Σχεδίων Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Περιοχών Εγκατάστασης Στρατηγικών Επενδύσεων, ως προς τα οποία προβλεπόταν ότι «εναρμονίζονται προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις των εγκεκριμένων περιφερειακών πλαισίων και, αν αυτά ελλείπουν, προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις του εγκεκριμένου Γενικού και των εγκεκριμένων Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης». Η εν λόγω διάταξη τροποποιήθηκε αρχικά με το άρθρο 2 παρ. 20 του ν. 4072/2012 (Α΄ 86), με το οποίο ορίστηκε ότι τα ανωτέρω σχέδια «εναρμονίζονται προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις και του εγκεκριμένου Γενικού και των εγκεκριμένων Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης». Τέλος, το ανωτέρω άρθρο 24 του ν. 3984/2010 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 4146/2013 (Α΄ 90), οι παράγραφοι δε 1 και 2 αυτού, μετά την αντικατάσταση, ορίζουν τα εξής: «1. Για την πραγματοποίηση Στρατηγικών Επενδύσεων επί ιδιωτικών ακινήτων, δύναται, μετά από απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε., να καταρτίζονται, από τη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων, Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ) κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. 2. Οι διατάξεις των άρθρων 11, 12, 13, 13Α παράγραφοι 2, 14 και 14Α του ν. 3986/2011 (Α΄ 152) όπως ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως επί των επενδυτικών σχεδίων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. 3. ...».
8. Επειδή, οι διατάξεις του αφορώντος την αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων Κεφαλαίου Β΄ του ν. 3986/2011 (Α΄ 152), στις οποίες παραπέμπει η παρατεθείσα στην προηγούμενη σκέψη παράγραφος 2 του άρθρου 24 του ν. 3894/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 4146/2013, ορίζουν τα εξής: «Άρθρο 11 - Γενικοί κανόνες χωροθέτησης και γενικές χρήσεις γης: Α. Γενικοί κανόνες χωροθέτησης: Για την ανάπτυξη και αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων καθορίζονται γενικοί κανόνες χωροθέτησης ως εξής: 1. Η αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων διενεργείται εντός του πλαισίου που διαγράφει η εθνική δημοσιονομική, αναπτυξιακή και χωροταξική πολιτική και σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στον

παρόντα νόμο. Οι κατευθύνσεις της εθνικής χωροταξικής πολιτικής, όπως αυτές απορρέουν από τα υφιστάμενα χωροταξικά πλαίσια εθνικού επιπέδου, λαμβάνονται υπόψη και συνεκτιμώνται κατά τον καθορισμό του χωρικού προορισμού των δημοσίων ακινήτων σε συνδυασμό με τις ανάγκες της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της επένδυσης έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η βέλτιστη δυνατή σχέση μεταξύ των χωροταξικών επιλογών και των οικονομικών και δημοσιονομικών στόχων για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας. 2. Δεν επιτρέπεται η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων, τα οποία εμπίπτουν στο σύνολο τους σε οικότοπους προτεραιότητας, σε περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παράγραφοι 1 και 2 και 21 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160), όπως ισχύει, σε πυρήνες εθνικών δρυμών, σε διατηρητέα μνημεία της φύσης, σε εθνικά πάρκα και σε υγράτοπους διεθνούς σημασίας. 3. Η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων, στα οποία περιλαμβάνονται χώροι που προστατεύονται από την κείμενη περιβαλλοντική και αρχαιολογική νομοθεσία λόγω του ειδικού χαρακτήρα τους, όπως είναι ιδίως ζώνες προστασίας αρχαιολογικών χώρων, ιστορικοί τόποι, φυσικά πάρκα και περιοχές οικοανάπτυξης, πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και περιορισμούς που θέτουν οι σχετικές διατάξεις των νόμων 998/1979, 1650/1986 και 3028/2002, όπως ισχύουν. 4. Η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων που εμπίπτουν σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ενεργείται μόνον εφόσον επιτρέπεται από τα υφιστάμενα ειδικά νομικά καθεστώτα προστασίας τους και υπό τους όρους και προϋποθέσεις που θεσπίζουν τα καθεστώτα αυτά. Β. Γενικές χρήσεις γης: Τα δημόσια ακίνητα που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο και τα οποία βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων μπορούν να υπάγονται, σύμφωνα με το γενικό προορισμό ανάπτυξης και αξιοποίησης τους, στις ακόλουθες γενικές κατηγορίες χρήσεων γης: 1. Τουρισμός - Αναψυχή: Στα ακίνητα που έχουν ως γενικό προορισμό τον τουρισμό - αναψυχή, επιτρέπονται: α) Τουριστικά καταλύματα (κύρια και μη κύρια, σύνθετα τουριστικά καταλύματα κλπ.), β) Ειδικές τουριστικές υποδομές και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις (συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, υδροθεραπευτήρια κλπ.), γ) τουριστικοί λιμένες, όπως μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια τουριστικών σκαφών (όπως η εν λόγω υποπερίπτωση αντικαταστάθηκε με την παρ. 4α του άρθρου τρίτου του ν. 4092/2012, Α΄ 220), δ) Κατοικία, ε) Εμπορικά καταστήματα, καταστήματα παροχής υπηρεσιών, στ) Καζίνο, ζ) Κοινωνική πρόνοια, η) Αθλητικές εγκαταστάσεις, θ) Πολιτιστικές εγκαταστάσεις, ι) Θρησκευτικοί χώροι, ια) Περίθαλψη, ιβ) Χώροι συνάθροισης κοινού, ιγ) Εστίαση, ιδ) Αναψυκτήρια, ιε) Κέντρα διασκέδασης, αναψυχής, ιστ) Στάθμευση (κτίρια - γήπεδα), ιζ) Εγκαταστάσεις εκθεσιακών χώρων, ιη) Ελικοδρόμιο, ιθ) Κάθε άλλη συναφής χρήση, η οποία δεν

μεταβάλλει το γενικό προορισμό του ακινήτου. 2. ... Γ. Γενικοί όροι δόμησης: 1. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης για καθεμία από τις γενικές κατηγορίες χρήσεων γης που προβλέπονται στην παράγραφο Β' ορίζεται ως εξής: α) Τουρισμός - αναψυχή: 0,2, β) 2. Το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης για όλες τις γενικές κατηγορίες χρήσεων γης που προβλέπονται στην παράγραφο Β' ορίζεται σε 50%. 3. Το ανώτατο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων και εγκαταστάσεων ορίζεται κατά ΓΟΚ, εκτός εάν από αρχιτεκτονική ή άλλη τεχνική μελέτη, τεκμηριώνεται η παρέκκλιση από αυτό, οπότε και με τα προεδρικά διατάγματα του επόμενου άρθρου μπορεί να καθορίζεται, για ορισμένες κατηγορίες ή περιπτώσεις κτιρίων και εγκαταστάσεων, ύψος μεγαλύτερο από το ανώτατο επιτρεπόμενο. 4. Για τον υπολογισμό της μέγιστης εκμετάλλευσης και των λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης, η έκταση του ακινήτου νοείται ως ενιαίο σύνολο. 5. Είναι δυνατόν ορισμένες από τις χρήσεις γης που επιτρέπονται σύμφωνα με την παράγραφο Β' να απαγορεύονται ή να επιτρέπονται με ειδικούς όρους και προϋποθέσεις ή να αφορούν συγκεκριμένες ζώνες ή τμήματα του ακινήτου ή και ορόφους κτιρίων και εγκαταστάσεων. 6. Άρθρο 12 - Χωρικός προορισμός - Επενδυτική ταυτότητα δημοσίων ακινήτων: 1. (όπως το δεύτερο εδάφιο της εν λόγω παραγράφου 1 τροποποιήθηκε με την παρ. 24 του άρθρου 28 του ν. 4280/2014, Α' 159) Για τον καθορισμό του χωρικού προορισμού των δημοσίων ακινήτων που προβλέπονται στο άρθρο 10 του παρόντος Κεφαλαίου, καταρτίζονται και εγκρίνονται Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ) κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Με τα σχέδια αυτά οριοθετούνται σε χάρτη κλίμακας 1:5.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας με συντεταγμένες κορυφών, βασιζόμενες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ `87, όπως αυτό ισχύει, τα προς αξιοποίηση ακίνητα και καθορίζονται και εγκρίνονται: α) Ο βασικός χωρικός προορισμός (επενδυτική ταυτότητα) του προς αξιοποίηση ακινήτου, δηλαδή η υπαγωγή σε μία εκ των γενικών κατηγοριών χρήσεων γης και όρων δόμησης που ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο. β) Οι ειδικότερες χρήσεις γης που επιτρέπονται στην έκταση του προς ανάπτυξη ακινήτου και οι τυχόν πρόσθετοι περιορισμοί που αποσκοπούν στον έλεγχο της έντασης κάθε χρήσης. γ) Οι ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης του προς αξιοποίηση ακινήτου. δ) Ειδικές ζώνες προστασίας και ελέγχου στα οριοθετούμενα κατά τα ανωτέρω ακίνητα, εφόσον απαιτείται, στις οποίες μπορεί να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και λειτουργιών. ε) Οι περιβαλλοντικοί όροι του σχεδίου, σύμφωνα με την κατά νόμο προβλεπόμενη στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία καταρτίζεται και δημοσιοποιείται κατά τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο. 2. (όπως το πρώτο εδάφιο της εν λόγω παραγράφου 2 αντικαταστάθηκε με την παρ. 5α του άρθρου τρίτου του ν. 4092/2012) Για την έγκριση των σχεδίων της προηγούμενης παραγράφου

υποβάλλεται στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών αίτηση από τον κύριο του ακινήτου ή τον δικαιούχο εμπράγματος δικαιώματος ή τον κάτοχο δικαιώματος περιουσιακής φύσης ή δικαιώματος διαχείρισης και εκμετάλλευσης ή τον έλκοντα εξ αυτών δικαιώματα..., η οποία συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά: α) Μελέτη στην οποία παρουσιάζεται και αξιολογείται το υφιστάμενο ρυθμιστικό καθεστώς του προς αξιοποίηση ακινήτου (χωροταξικό, πολεοδομικό, αναπτυξιακό κλπ.) ιδίως από απόψεως επικαιρότητας, συνέργειας, συμπληρωματικότητας και βιωσιμότητας των σχετικών ρυθμίσεων και τεκμηριώνεται, με βάση κριτήρια χωροταξικά, περιβαλλοντικά, χρηματοοικονομικά και εμπορικά, ο βέλτιστος χωρικός προορισμός του (χρήσεις γης, όροι δόμησης κλπ.), ο οποίος συνιστά και τη βασική επενδυτική του ταυτότητα για κάθε μεταγενέστερη πράξη αξιοποίησης, καθώς και οι γενικές κατευθύνσεις για την ενσωμάτωση της σχεδιαζόμενης επένδυσης στην περιβάλλουσα το δημόσιο ακίνητο περιοχή και τη συμβολή της στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη. Ως περιοχή μελέτης, ευρύτερη του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του ΕΣΧΑΔΑ, προσδιορίζεται τουλάχιστον η οικεία δημοτική ενότητα ή και οι δημοτικές ενότητες κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 3852/2010 οι οποίες τυχόν βρίσκονται σε λειτουργική εξάρτηση με αυτήν (όπως η εν λόγω περίπτωση α' τροποποιήθηκε με την παρ. 5β του άρθρου τρίτου του ν. 4092/2012). β) Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), η οποία συντάσσεται κατά το άρθρο 6 και δημοσιοποιείται κατά το άρθρο 7 της κοινής υπουργικής απόφασης (κ.υ.α.) 107017/2006 (Β' 1225). Ως αρμόδια αρχή για τις ανάγκες εφαρμογής του παρόντος νόμου νοείται η αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΕΥΠΕ) που ορίζεται στο άρθρο 4 παρ. 1 της πιο πάνω κ.υ.α.. Κατά τη σχετική διαδικασία διαβούλευσης, αντί των υπηρεσιών και οργανισμών που ορίζονται στην παράγραφο 4.1. του άρθρου 7 της ανωτέρω κ.υ.α., γνωμοδοτεί το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο, το οποίο είναι επιπλέον αρμόδιο να θέτει στη διάθεση του κοινού, όποτε του ζητούνται, τις πληροφορίες και τα στοιχεία του φακέλου ΣΜΠΕ που του διαβιβάζεται από την αρμόδια αρχή. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 7 της ανωτέρω κ.υ.α., οι οποίες είναι άνω των 5 ημερών και έως 15 ημέρες, μειώνονται κατά 5 ημέρες, ενώ όλες οι υπόλοιπες κατά 10 ημέρες. Η αρμόδια αρχή διενεργεί κατ' απόλυτη προτεραιότητα τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση για τα δημόσια ακίνητα που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου. 3. Η έγκριση των ΕΣΧΑΔΑ γίνεται με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ύστερα από εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας που προβλέπεται στο άρθρο 16 του παρόντος. 4. Με τα προεδρικά διατάγματα της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να τροποποιούνται εγκεκριμένα Ρυθμιστικά Σχέδια, ΓΠΣ,

ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ και άλλα σχέδια χρήσεων γης, εφόσον η τροποποίηση καθίσταται αναγκαία για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη και την αποτελεσματική αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων, ιδίως στις περιπτώσεις που οι υφιστάμενες ρυθμίσεις και κατευθύνσεις είναι ασαφείς ή απορρέουν από ανεπίκαιρα χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια. Ως ανεπίκαιρα νοούνται ιδίως τα χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια που δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία αξιολόγησης ή / και τροποποίησης ή αναθεώρησης μετά την πάροδο πέντε και πλέον ετών από την έγκριση ή την τελευταία αναθεώρηση ή τροποποίηση τους. 5. ... Άρθρο 13 - Χωροθέτηση επενδυτικού σχεδίου: 1. Για τη χωροθέτηση του επενδυτικού σχεδίου αξιοποίησης δημοσίου ακινήτου εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ύστερα από αίτηση του κυρίου της επένδυσης. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται: α) Οι ειδικότερες κατηγορίες έργων, δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων που πρόκειται να ανεγερθούν στην έκταση του εγκεκριμένου ΕΣΧΑΔΑ του δημοσίου ακινήτου, καθώς και τα αναγκαία συνοδά έργα (έργα εξωτερικής υποδομής), όπως είναι ιδίως τα δίκτυα ηλεκτροδότησης, τηλεπικοινωνιών, φυσικού αερίου και ύδρευσης, καθώς και οι οδοί προσπέλασης και οι κόμβοι σύνδεσης των δημοσίων ακινήτων με το εθνικό, περιφερειακό και επαρχιακό οδικό δίκτυο. β) Η γενική διάταξη των κτηρίων και εγκαταστάσεων με αναφορά σε τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1: 5.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας (όπως η εν λόγω περίπτωση β' τροποποιήθηκε με την παρ. 26.α του άρθρου 28 του ν. 4280/2011, Α' 159). γ) (ως η εν λόγω περίπτωση αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 4062/2012, Α' 70, και τροποποιήθηκε με την παρ. 26.β του άρθρου 28 του ν. 4280/2014) Οι περιβαλλοντικοί όροι του επενδυτικού σχεδίου και των έργων εξωτερικής υποδομής, όπου απαιτείται, ύστερα από τήρηση της διαδικασίας που ορίζεται στις παραγράφους 2β και 3 του άρθρου 3 του ν. 4014/2011, πλην των υποπεριπτώσεων στστ' και ζζ'. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στην παράγραφο 2β του ανωτέρω άρθρου και οι οποίες είναι άνω των είκοσι (20) εργασίμων ημερών, μειώνονται κατά δέκα (10) εργάσιμες ημέρες».

9. Επειδή, το επενδυτικό σχέδιο «Ίτανος Γαία», στο οποίο αφορά το προσβαλλόμενο προεδρικό διάταγμα, έχει χαρακτηριστεί ως στρατηγική επένδυση με την υπ' αριθ. 17/20.9.2012 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (ΔΕΣΕ) (Β' 3294), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 23/13.11.2013 απόφαση του ίδιου οργάνου (Β' 2931), αφορά δε στην κατασκευή και λειτουργία τουριστικών καταλυμάτων και ειδικών τουριστικών υποδομών που θα συνοδεύονται από διάφορες άλλες υποστηρικτικές εγκαταστάσεις. Το ακίνητο, στο οποίο σχεδιάζεται να πραγματοποιηθεί η επένδυση, ευρίσκεται πλησίον του Φοινικοδάσους «Βάι» και της Ιεράς Μονής «Παναγίας Ακρωτηριανής και Αγίου Ιωάννου Θεολόγου» (Τοπλού). Αποτελεί μία ενιαία έκταση στο Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης, εντάσσεται διοικητικά

στη Δημοτική Ενότητα Ιτάνου του Δήμου Σητείας και εκτείνεται σε περιοχή που καταλήγει στη χερσόνησο Σίδερο, η οποία βρέχεται από το Κρητικό πέλαγος στα βόρεια και δυτικά και το στενό Κρήτης - Κάσου στα ανατολικά και νοτιοανατολικά. Η περιοχή, στην οποία σχεδιάζεται να αναπτυχθεί το επίδικο έργο, ανήκει κατά κυριότητα στο παρεμβαίνον κοινωφελές Εκκλησιαστικό Ίδρυμα «Παναγία η Ακρωτηριανή», που συστάθηκε από την Ιερά Μονή Τοπλού και την Ιερά Μητρόπολη Ιεραπότνης και Σητείας, κατανέμεται δε σε αριθμό γηπέδων, τα οποία ευρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως και εκτός ορίων οικισμού, και έχει παραχωρηθεί στην παρεμβαίνουσα εταιρεία «Loyalward Ltd». Ως προς την περιοχή αυτή ισχύει το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της νήσου Κρήτης (υπ' αριθ. 25291/25.6.2003 απόφαση Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Β' 1486) και το Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) του (τότε) Δήμου Ιτάνου, που εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 6995/18.9.2009 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κρήτης (ΦΕΚ τ. ΑΑΠ 498), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. 7849πε/16.2.2011 (ΦΕΚ τ. ΑΑΠ 63), 5699πε/16.2.2011 (ΦΕΚ τ. ΑΑΠ 94), 2067/24.5.2011 (ΦΕΚ τ. ΑΑΠ 156) και 4192/7.11.2011 (ΦΕΚ τ. ΑΑΠ 330) αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης. Εξάλλου, η ευρύτερη περιοχή, εντός της οποίας κείται και η επίμαχη, έχει ενταχθεί στο ενιαίο ευρωπαϊκό δίκτυο NATURA 2000, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Ειδικότερα, η περιοχή, στην οποία σχεδιάζεται να αναπτυχθεί το επίδικο έργο, κείται στο σύνολό της εντός περιοχής, συνολικής εκτάσεως 13.072,50 ha, που έχει χαρακτηριστεί ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) «Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και Χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαυροβούνι-Βάι-Άκρα Πλάκος) και θαλάσσια ζώνη», με κωδικό αριθμό GR4320006, με βάση την ανωτέρω οδηγία (βλ. απόφαση Επιτροπής 2006/613/ΕΚ, L 259, και άρθρο 9 παρ. 6 του ν. 3937/2011, Α' 60), ενώ μέρος αυτής εμπίπτει εντός της περιοχής «Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης», η οποία έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για την ορνιθοπανίδα, με κωδικό αριθμό GR4320009, κατά τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ [βλ. άρθρο 9 παρ. 6 του ν. 3937/2011 και παράρτημα Δ', το οποίο ενσωματώθηκε στα παραρτήματα του άρθρου 14 της υπ' αριθ. 37338/1807/1.9.2010 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1495) με το άρθρο 5 της υπ' αριθ. Η.Π.8353/276/Ε103/17.2.2012 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 415)]. Περαιτέρω, πλησίον της περιοχής του σχεδίου υπάρχει το φοινικόδασος «Βάι», που έχει κηρυχθεί αισθητικό δάσος με το π.δ. 121/1973 (Α' 170) και κείται εντός των ορίων της προαναφερθείσης ΕΖΔ GR4320006, ενώ έκταση 3.437,5 στρεμμάτων στις δυτικές ακτές της χερσονήσου «Σίδερο» έχει χαρακτηριστεί ως δασική έκταση της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 998/1979.

10. Επειδή, με το άρθρο 1 παρ. 2 του προσβαλλομένου διατάγματος εγκρίνεται

στο προαναφερθέν ακίνητο οργανωμένος υποδοχέας τουριστικών δραστηριοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 περ. β υποπερ. εε) του ν. 4179/2013 (Α' 175). Με το άρθρο 2 του προσβαλλόμενου διατάγματος ορίζεται, στην παρ. 1, ως βασικός χωρικός προορισμός του ακινήτου η χρήση «Τουρισμός-Αναψυχή» του άρθρου 11 παρ. Β περ. 1 του ν. 3986/2011 και, στην παρ. 2, καθορίζονται χρήσεις γης και όροι και περιορισμοί δομήσεως κατά ζώνες Α και Β, ως εξής: «α. Ζώνη Α: Περιοχή Τουρισμού - Αναψυχής αα) Στη ζώνη αυτή, εκτάσεως 8.937.304 τ.μ., επιτρέπονται οι ακόλουθες χρήσεις: i) τουριστικά καταλύματα (κύρια και μη κύρια, σύνθετα τουριστικά καταλύματα κ.λπ.), ii) ειδικές τουριστικές υποδομές και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις (συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, υδροθεραπευτήρια κ.λπ.), iii) ήπιες λιμενικές υποδομές (ενδεικτικά μόνιμες εγκαταστάσεις αγκυροβόλησης), iv) εμπορικά καταστήματα και καταστήματα παροχής υπηρεσιών, v) αθλητικές εγκαταστάσεις, vi) πολιτιστικές εγκαταστάσεις, vii) θρησκευτικοί χώροι, viii) περίθαλψη, ιδίως σταθμός παροχής πρώτων βοηθειών, ix) χώροι συνάθροισης κοινού, x) εστίαση, xi) αναψυκτήρια, xii) στάθμευση (κτίρια - γήπεδα), xiii) πεδίο προσγείωσης ελικοπτέρων, xiv) εγκαταστάσεις εκθεσιακών χώρων για την προώθηση τοπικών και βιολογικών προϊόντων και xv) κάθε άλλη συναφής χρήση, η οποία δεν μεταβάλλει τον γενικό προσδιορισμό του ακινήτου. Δεν επιτρέπονται χρήσεις κοινωνικής πρόνοιας, κέντρα διασκέδασης και καζίνο. Ως συναφείς χρήσεις νοούνται οι χρήσεις που αναδεικνύουν παραδοσιακές ασχολίες της περιοχής (όπως βιολογικές καλλιέργειες, εργαστήρια παραγωγής τοπικών προϊόντων και χειροτεχνίας) καθώς και εγκαταστάσεις τεχνικής υποδομής για την εξυπηρέτηση των χρήσεων του παρόντος άρθρου (όπως αφαλάτωση, φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες, βιολογικός καθαρισμός λυμάτων). αβ) Εντός της Ζώνης Α καθορίζονται υποζώνες Α1 - χωροθέτησης τουριστικών εγκαταστάσεων και Α2 - υποστηρικτικών δραστηριοτήτων και υποδομών ως εξής: i) Στην υποζώνη Α1, συνολικής έκτασης 7.311.682 τ.μ., επιτρέπεται το σύνολο των αναφερόμενων στην υποπερίπτωση αα) χρήσεων τουρισμού - αναψυχής. Οι παραπάνω χρήσεις iii έως και xiii λειτουργούν στο πλαίσιο των τουριστικών καταλυμάτων ή των υποδομών. ii) Στην υποζώνη Α2, συνολικής έκτασης 1.625.622 τ.μ., επιτρέπεται το σύνολο των προαναφερόμενων χρήσεων τουρισμού - αναψυχής, πλην των εγκαταστάσεων διαμονής των τουριστικών καταλυμάτων. ... αγ) Εφαρμόζεται κλιμακωτός μικτός συντελεστής δόμησης για έκταση έως 2.000 στρέμματα 0,05, για έκταση από 2.000-4.000 στρέμματα 0,03 και για το υπόλοιπο της έκτασης 0,01, ενιαία στη Ζώνη Α του ακινήτου (όχι ανά γήπεδο) με μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση και μέγιστη επιτρεπόμενη κάλυψη 108.000 τ.μ. στο σύνολο της εκτάσεως της Ζώνης Α. Για τον υπολογισμό των επιφανειών που προσμετρώνται στη μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση και κάλυψη των 108.000 τ.μ. εφαρμόζεται ο Νέος Οικοδομικός Κανονισμός Ν. 4067/2012. αδ) Εντός της Ζώνης Α οι κτιριακές εγκαταστάσεις αναπτύσσονται σε θύλακες. Το σύνολο

της έκτασης των θυλάκων ανάπτυξης δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει αθροιστικά το 25% της Ζώνης Α. Η έκταση κάθε θύλακα ανάπτυξης ορίζεται από τις προσμετρούμενες στη δόμηση κατά ΝΟΚ εγκαταστάσεις του θύλακα και τις μεταξύ αυτών εκτάσεις (ενδεικτικά αδόμητοι και ελεύθεροι χώροι, χώροι στάθμευσης, κήποι κ.λπ.). Στην έκταση των θυλάκων δεν προσμετράται το γήπεδο γκολφ.... Σε κάθε υποπεριοχή των υποζωνών Α1 και Α2 επιτρέπεται η χωροθέτηση περισσότερων του ενός θυλάκων ανάπτυξης. Επιπλέον για κάθε μία από τις τρεις υποπεριοχές της υποζώνης Α1 που βρίσκονται (α) βόρεια της αρχαιολογικής θέσης Ίτανος και εκατέρωθεν της οδού που οδηγεί στη ναυτική βάση Κυριαμάδι (εκτάσεως 1.094.234 τ.μ.), (β) στη δυτική - νοτιοδυτική πλευρά του ακινήτου (πλησίον του όρμου Αντζικιάρι – εκτάσεως 548.654,1 τ.μ.), και (γ) στη δυτική-βορειοδυτική πλευρά του ακινήτου (πλησίον όρμου Μαγατζέ εκτάσεως 184.915,9 τ.μ.) το σύνολο της έκτασης των θυλάκων ανάπτυξης δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 20% της κάθε υποπεριοχής. β) Ζώνη Β: Ειδική ζώνη προστασίας φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου και φυσιολατρικής αναψυχής. Στη ζώνη αυτή, συνολικής έκτασης 13.183.045 τ.μ. επιτρέπονται δράσεις φυσιολατρικής αναψυχής (περιηγητικός, πεζοπορικός τουρισμός κ.λπ.), αγροτικές δραστηριότητες φιλικές προς το περιβάλλον, δίκτυα μονοπατιών και παρατηρητήρια, εξασφαλίζονται διαδρομές και οργανωμένη προσβασιμότητα σε αρχαιολογικούς χώρους, προστατεύεται και αναδεικνύεται το φυσικό περιβάλλον. Εντός της Ζώνης Β καθορίζονται υποζώνες Β1, Β2, Β3, Β4 και Β5 ως εξής: βα) Β1 – υποζώνη προστασίας λεκάνης απορροής του φοινικοδάσους Βάι: i) Στην υποζώνη αυτή, συνολικής έκτασης 4.826.435 τ.μ. επιτρέπονται η βιολογική υπαίθρια καλλιέργεια, η ελεγχόμενη βόσκηση ζώων σε εκτατική μορφή και οι αναγκαίες σχετικές εγκαταστάσεις (αποθήκες, στέγαστρα), η συντήρηση και βελτίωση του υφισταμένου οδικού δικτύου και η διάνοιξη νέου, εφόσον δεν επηρεάζεται δυσμενώς η υδρογεωλογία της περιοχής και η αισθητική του τοπίου, η κατασκευή και διέλευση δικτύων τεχνικής υποδομής, εφόσον δεν επηρεάζεται η υδρολογία της περιοχής, η εγκατάσταση ελαφράς υποδομής για την σήμανση και την περιβαλλοντική ενημέρωση των επισκεπτών, η εκτέλεση έργων και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στη διατήρηση και προστασία των οικοσυστημάτων της περιοχής, η διενέργεια αρχαιολογικών ανασκαφών και ερευνών, η επισκευή και συντήρηση υφισταμένων κτισμάτων. Ως προς τη δασική έκταση (επιφανείας 20 στρ. περίπου) εντός της υποζώνης Β1 ισχύουν και οι δεσμεύσεις της δασικής νομοθεσίας. ii) Ειδικά για τις εγκαταστάσεις (π.χ. αποθήκες, στέγαστρα) που σχετίζονται με την χρήση βιολογικής καλλιέργειας και βόσκησης ζώων τίθεται περιορισμός επιφάνειας 20 τ.μ. και μέγιστου ύψους 2,5 μ. Οι παραπάνω εγκαταστάσεις επιτρέπονται σε απόσταση μεγαλύτερη των 500 μ. από τα όρια της ζώνης του αισθητικού δάσους Φοινικοδάσους Βάι, ... Η μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση για το σύνολο της υποζώνης Β1 ανέρχεται σε 800 τ.μ. ββ) Β2 – υποζώνη ειδικών όρων

προστασίας φυσικού κεφαλαίου: Στην υποζώνη αυτή, συνολικής έκτασης 4.548.005 τ.μ. επιτρέπονται η βιολογική υπαίθρια καλλιέργεια, η ελεγχόμενη βόσκηση ζώων σε εκτατική μορφή, η συντήρηση και βελτίωση του υφισταμένου οδικού δικτύου και η διάνοιξη νέου, εφόσον δεν επηρεάζεται δυσμενώς η υδρογεωλογία της περιοχής και η αισθητική του τοπίου, η κατασκευή και διέλευση δικτύων τεχνικής υποδομής, εφόσον δεν επηρεάζεται η υδρολογία της περιοχής, η εγκατάσταση ελαφράς υποδομής για την σήμανση και την περιβαλλοντική ενημέρωση των επισκεπτών, η εκτέλεση έργων και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στη διατήρηση και προστασία των οικοσυστημάτων της περιοχής, η διενέργεια αρχαιολογικών ανασκαφών και ερευνών, καθώς και η επισκευή και συντήρηση υφισταμένων κτισμάτων. Στην υποζώνη B2 οριοθετούνται οι εξής ειδικές περιοχές που διέπονται από τα εκάστοτε ισχύοντα καθεστώτα προστασίας τους, στις οποίες απαγορεύεται η δόμηση και επιτρέπεται μόνο η διατήρηση και συντήρηση υφιστάμενων κτισμάτων πολιτιστικού και αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος: i) B2α–: Ειδική Περιοχή Ιεράς Μονής Τοπλού και Ιερού Ναού Προφήτη Ηλία, έκτασης 63.261 τ.μ.. Οποιαδήποτε παρέμβαση γίνεται κατόπιν εγκρίσεως από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων. ii) B2β Ειδική Περιοχή Προστασίας Υγροτόπου Μαριδάτη, έκτασης 6.690 τ.μ. Στην υποζώνη B2β οποιαδήποτε επέμβαση γίνεται μετά από περιβαλλοντική μελέτη και έχει σκοπό την προστασία και ανάδειξη του υγροτόπου. Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα και παρακολούθηση του οικοσυστήματος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, με την προϋπόθεση ότι δεν προκαλούνται προβλήματα υποβάθμισης στο οικοσύστημα και μετά την σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας. Επιτρέπεται επίσης η εγκατάσταση συστήματος πυρασφάλειας. Δεν επιτρέπεται η κατασκευή έργων μόνιμης ή εποχιακής τουριστικής υποδομής ως και κάθε άλλη συναφής δραστηριότητα ή επέμβαση, ο εμπλουτισμός της ενδημικής πανίδας και χλωρίδας, το κυνήγι, η βόσκηση, η κατασκήνωση, η χρήση φωτιάς, η υλοτομία, η κοπή, η εκρίζωση, η καταστροφή, η συλλογή και η μεταφορά φυτικών ειδών. iii) B2γ - Ζώνη κατά προτεραιότητα χωροθέτησης συνοδών εγκαταστάσεων ΑΠΕ, έκτασης 86.553 τ.μ. Νέες μικρές ανεμογεννήτριες που τυχόν απαιτηθούν για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των εγκαταστάσεων του σχεδίου χωροθετούνται κατά προτεραιότητα εντός της υποζώνης B2γ, στην οποία κατά τα λοιπά ισχύουν όλοι οι περιορισμοί της υποζώνης B2. βγ) B3 – υποζώνη αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, συνολικής έκτασης 283.423 τ.μ.. Στην υποζώνη B3 επιτρέπεται η δόμηση, μετά από έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας, μικρής κλίμακας κτισμάτων για την πολιτιστική ενημέρωση των επισκεπτών με συνολική επιτρεπόμενη δόμηση 200 τ.μ. βδ) B4 – υποζώνη δασικών εκτάσεων, συνολικής έκτασης 2.469.234 τ.μ., στην οποία ισχύουν τα οριζόμενα από τη δασική νομοθεσία. βε) B5– υποζώνη προστασίας ακτών, συνολικής έκτασης 1.055.947 τ.μ., στην οποία επιτρέπεται η εγκατάσταση ελαφράς υποδομής για

την σήμανση και την περιβαλλοντική ενημέρωση των επισκεπτών, η συντήρηση και βελτίωση του υφισταμένου οδικού δικτύου και η διάνοιξη νέου εάν απαιτείται για λόγους περιβαλλοντικής προστασίας, καθώς για την πρόσβαση στις ακτές, η κατασκευή και διέλευση δικτύων τεχνικής υποδομής, η εκτέλεση έργων και δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στη διατήρηση και προστασία των οικοσυστημάτων της περιοχής, η διενέργεια αρχαιολογικών ανασκαφών και ερευνών, η ένταξη των απαραίτητων συνοδευτικών έργων και δικτύων για την λειτουργία των εγκαταστάσεων αφαλάτωσης, οι κατασκευές πρόσβασης προς τις ήπιες λιμενικές υποδομές, διαμορφώσεις για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών σε περιοχές με άμεση χωρική εξάρτηση με τους θύλακες ανάπτυξης των τουριστικών εγκαταστάσεων και υποδομών, οι οποίοι θα προσδιοριστούν κατά τον λεπτομερή σχεδιασμό των τουριστικών έργων και των συνοδών εγκαταστάσεων που χωροθετούνται εντός της Ζώνης Α στο στάδιο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Στην υποζώνη Β5 δεν επιτρέπεται η δόμηση. βστ) Ως προς το τμήμα του υπό επέκταση Καταφυγίου Άγριας Ζωής εντός της Ζώνης Β (συνολικής εκτάσεως 162.906,76 τ.μ.) ισχύουν και οι δεσμεύσεις του Ν. 3937/2011. γ) Τα κτίρια τοποθετούνται κατ' ελάχιστον στο εξωτερικό όριο της υποζώνης Β5, εκτός εάν από τις κείμενες διατάξεις ορίζεται μεγαλύτερη απόσταση. δ) Επιβάλλονται οι ακόλουθοι περιορισμοί ως προς το μέγιστο ύψος κτιρίων: ... ε) Στο σύνολο του ακινήτου ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί: εα) Σε περίπτωση κατασκευής κτιρίου με πρόσοψη μεγαλύτερη των 10,00μ. αυτή διασπάται μορφολογικά σε επιμέρους προσόψεις. Κατ' εξαίρεση, για κτίρια χρήσης κεντρικών εξυπηρετήσεων των τουριστικών εγκαταστάσεων το μέγιστο ενιαίο μήκος πρόσοψης ανέρχεται σε 15,00 μ. εβ) ... εγ) Τα υφιστάμενα μονοπάτια διατηρούνται και επισκευάζονται με παραδοσιακό τρόπο. Σε περίπτωση διανοίξεως νέων δρόμων αποκαθίσταται η συνέχεια των μονοπατιών. Οι διαμορφώσεις μονοπατιών, οι αναβαθμοί και οι συμπαγείς περιφράξεις κατασκευάζονται από ανεπίχριστη τοπική πέτρα, και οι πρόχειρες περιφράξεις από πλέγμα με πασσάλους. εδ) Οι υφιστάμενες λιθόκτιστες περιφράξεις διατηρούνται και συντηρούνται. Οι νέες περιφράξεις κατασκευάζονται με ανεπίχριστη λιθοδομή ή με φυτεύσεις. Οι υφιστάμενες παλαιές λιθόκτιστες δεξαμενές νερού και τα λιθόκτιστα κτίσματα που εξυπηρετούσαν την κτηνοτροφία και την γεωργία (μητάτα, καταφύγια, βί- γλες κ.λπ.) διατηρούνται και συντηρούνται. εε) Ενισχύονται οι φυτεύσεις τοπικών ενδημικών φυτών. Ειδικά για τη φύτευση φοινικόδενδρων επιτρέπεται αποκλειστικά το ενδημικό είδος «φοίνικας του Θεόφραστου (Phoenix theophrasti)». εστ) Οι επιτρεπόμενες περιφράξεις υλοποιούνται με τρόπο, ώστε να μην εμποδίζουν την ελεύθερη διέλευση των μικρών ζώων της άγριας ενδημικής πανίδας. εζ) Η διαμόρφωση των ακαλύπτων χώρων συντείνει στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και γεωανάγλυφου με την ελαχιστοποίηση των εκσκαφών και τη διατήρηση κατά το δυνατόν φυσικών

στοιχείων (φυτικά είδη, βράχια, κ.λπ.). στ) Η χάραξη νέου οδικού δικτύου κατά τις κείμενες διατάξεις ακολουθεί το φυσικό ανάγλυφο του εδάφους κατά το δυνατόν επί υφιστάμενων χωμάτινων οδών. Είναι δυνατή η εκτροπή του οδικού δικτύου από το υφιστάμενο ίχνος του στη φάση του λεπτομερούς σχεδιασμού των έργων που χωροθετούνται εντός του ακινήτου, εφόσον αυτό απαιτηθεί από τον σχεδιασμό των τουριστικών εγκαταστάσεων ή τα τεχνικά χαρακτηριστικά χάραξής τους ή για λόγους περιβαλλοντικής προστασίας ή πρόσβασης στις ακτές. ζ) ... η) ...».

11. Επειδή, η οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206) ορίζει στο άρθρο 3 ότι: «1. Συνίσταται ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών, επονομαζόμενο Natura 2000. Το δίκτυο αυτό, που αποτελείται από τους τόπους όπου ευρίσκονται τύποι φυσικών οικοτόπων που εμφανίζονται στο παράρτημα I και τους οικότοπους των ειδών που εμφανίζονται στο παράρτημα II, πρέπει να διασφαλίζει την διατήρηση ή, ενδεχομένως, την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των τύπων φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των οικείων ειδών στην περιοχή της φυσικής κατανομής των ειδών αυτών. Το δίκτυο Natura 2000 περιλαμβάνει και τις ζώνες ειδικής προστασίας που έχουν ταξινομηθεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ [του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, «περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών»] 2. Κάθε κράτος μέλος συμβάλλει στη σύσταση του Natura 2000 ανάλογα με τα είδη φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των ειδών τα οποία αναφέρει η παράγραφος 1, που υπάρχουν στο έδαφός του. Προς το σκοπό αυτό κάθε κράτος μέλος ορίζει, σύμφωνα με το άρθρο 4, τόπους ως ειδικές ζώνες διατήρησης, λαμβάνοντας υπόψη του σκοπούς που αναφέρει η παράγραφος 1. 3. ...», στο άρθρο 4 ότι: «1. Κάθε κράτος μέλος ... προτείνει έναν κατάλογο τόπων, όπου υποδεικνύεται ποιοι τύποι φυσικών οικοτόπων από τους αναφερόμενους στο παράρτημα I και ποια τοπικά είδη από τα απειριθμούμενα στο παράρτημα II, απαντώνται στους εν λόγω τόπους... Ο κατάλογος διαβιβάζεται στην Επιτροπή μέσα σε μια τριετία από τη γνωστοποίηση της παρούσας οδηγίας ταυτόχρονα με τις πληροφορίες για κάθε τόπο. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν ένα χάρτη του τόπου, την ονομασία του, τη θέση του, την έκτασή του, καθώς και τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή των κριτηρίων του παραρτήματος III (στάδιο 1) [κριτήρια επιλογής των περιοχών που μπορεί να αναγνωρισθούν ως περιοχές κοινοτικού ενδιαφέροντος και να χαρακτηρισθούν ως ειδικές ζώνες διατήρησης] και παρέχονται βάσει ενός εντύπου που καταρτίζει η Επιτροπή... 2. Η Επιτροπή, βασιζόμενη στα κριτήρια του παραρτήματος III (στάδιο 2) ... καταρτίζει, σε συμφωνία με καθένα από τα κράτη μέλη και βάσει των καταλόγων των κρατών μελών, σχέδιο καταλόγου τόπων κοινοτικής σημασίας ... Ο κατάλογος των τόπων των επιλεγμένων ως τόπων κοινοτικής σημασίας

... καταρτίζεται από την Επιτροπή με την διαδικασία του άρθρου 21. 3. ... 4. Όταν ένας τόπος κοινοτικής σημασίας ... επιλέχθηκε δυνάμει της διαδικασίας της παραγράφου 2, το οικείο κράτος μέλος ορίζει τον εν λόγω τόπο ως ειδική ζώνη διατήρησης το ταχύτερο δυνατόν και, το αργότερο, μέσα σε μια εξαετία... 5. Μόλις ένας τόπος εγγραφεί στον κατάλογο ... της δεύτερης παραγράφου, υπόκειται στις διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 6» και στο άρθρο 6 ότι: «1. Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη καθορίζουν τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που ενδεχομένως συνεπάγονται ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του παραρτήματος II, τα οποία απαντώνται στους τόπους. 2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν ορισθεί, εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές όσον αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας. 3. Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο ... οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται... 4. Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα σχέδιο πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000...». Τέλος, το άρθρο 7 της ανωτέρω οδηγίας προβλέπει ότι οι υποχρεώσεις που πηγάζουν από τις παραγράφους 2, 3 και 4 του άρθρου 6 ισχύουν και για τις ζώνες που έχουν αναγνωρισθεί με βάση την οδηγία 79/409/ΕΟΚ «περί της διατηρήσεως των άγριων πτηνών» (L 103), η οποία κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ (L 20). Σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/43/ΕΟΚ εκδόθηκε κατ' αρχάς η υπ' αριθ. 33318/30281/11.12.1998 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1289) [που τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. Η.Π.14849/853/Ε103/4.4.2008 κοινή υπουργική απόφαση, Β' 645], στο άρθρο 6 παρ. 1 περ. η' της οποίας περιέχονται παρόμοιες ρυθμίσεις με αυτές του άρθρου 6 παρ. 3 της οδηγίας. [Για περαιτέρω συμμόρφωση προς την ανωτέρω οδηγία βλ. τον ν. 3937/2011 στην επόμενη σκέψη.]

12. Επειδή, με το άρθρο 1 της αποφάσεως 2006/613/EK της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 19ης Ιουλίου 2006 (L 259) εγκρίθηκε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 παρ. 2 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο περιεχόμενος στο παράρτημα 1 της εν λόγω αποφάσεως αρχικός κατάλογος των τόπων κοινοτικής σημασίας (ΤΚΣ) για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή (που καλύπτει και την επικράτεια της Ελλάδας). Στον κατάλογο αυτόν περιλαμβάνεται και η περιοχή «Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και Χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαυροβούνι-Βάι-Άκρα Πλάκος) και θαλάσσια ζώνη» με κωδικό αριθμό GR4320006, στην οποία, κατά τα ήδη εκτεθέντα στην σκέψη 9, πρόκειται να αναπτυχθεί το επίμαχο έργο. Ο κατάλογος αυτός, καθ' όσον αφορά τους τόπους κοινοτικής σημασίας της Ελλάδος, καταρτίσθηκε βάσει του τυποποιημένου εντύπου δεδομένων (standard data form), που υπέβαλε η Ελλάδα, κατά τα προβλεπόμενα με το άρθρο 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, και περιέχει όλες τις πληροφορίες που απαιτεί η εν λόγω οδηγία (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 4 έως 6 της ανωτέρω αποφάσεως της Επιτροπής). Εξάλλου, στην περιοχή, στην οποία πρόκειται να αναπτυχθεί το επίμαχο έργο, περιλαμβάνεται, κατά τα εκτεθέντα στην αυτή ως άνω σκέψη 9, και τμήμα της περιοχής «Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης», που έχει χαρακτηρισθεί ως ζώνη ειδικής προστασίας (ΖΕΠ) για την ορνιθοπανίδα, με κωδικό αριθμό GR4320009, κατά τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. Περαιτέρω, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/43/ΕΟΚ εκδόθηκε ο ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 60). Με το άρθρο 5 παρ. 4 περ. 4.1 σε συνδυασμό με το άρθρο 9 παρ. 6 του νόμου αυτού χαρακτηρίσθηκαν ως ειδικές ζώνες διατήρησης (ΕΖΔ) οι περιοχές της χώρας που περιλαμβάνονταν στον κατάλογο Τόπων Κοινοτικής Σημασίας του παραρτήματος Ι της προαναφερθείσης 2006/613/EK αποφάσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στον εθνικό δε κατάλογο των περιοχών αυτών, που έχουν ενταχθεί στο κοινοτικό δίκτυο Natura 2000, αναφέρεται η ονομασία κάθε τόπου και η έκτασή του (υπό τους αύξοντες αριθμούς 381 και 383 του καταλόγου αυτού, που παρατίθεται στην παρ. 6 του άρθρου 9 του ν. 3937/2011, αναφέρονται οι προαναφερθείσες περιοχές με κωδικούς αριθμούς GR4320006 και GR4320009). Τέλος, το άρθρο 8 του ανωτέρω ν. 3937/2011 ορίζει τα εξής: «Για την καλύτερη εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ: 1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ... καθορίζονται εθνικοί στόχοι διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών κοινοτικής σημασίας (Παραρτήματα Ι και ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) που απαντώνται στην Ελληνική Επικράτεια με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησής τους στο σύνολο της εξάπλωσής τους μέχρι το 2020. Με την ίδια ή άλλες αποφάσεις ανά ΕΖΔ ή ομάδες τέτοιων καθορίζονται επίσης στόχοι διατήρησης, με στόχο την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών που απαντώνται σε κάθε μια περιοχή, και περιγράφονται στο τυποποιημένο έντυπο δεδομένων... 2. ... 7. Με

- προεδρικό διάταγμα ... εγκρίνονται σε χάρτη τα ακριβή όρια των ΕΖΔ ...».
13. Επειδή, από τις παρατεθείσες ανωτέρω διατάξεις της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ προκύπτει ότι οι στόχοι διατήρησης ενός τόπου κατά την οδηγία συνίστανται στην διατήρηση σε ικανοποιητικό επίπεδο των φυσικών οικοτόπων και των ευρισκομένων σε καθένα από αυτούς ειδών, για τα οποία έχει ορισθεί ο συγκεκριμένος τόπος ως Τόπος Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) από την Επιτροπή και, στη συνέχεια, ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) από το οικείο κράτος μέλος. Ποιό συγκεκριμένα είναι οι προς προστασία φυσικοί οικότοποι και ποιά τα προς προστασία είδη προκύπτουν ήδη από το τυποποιημένο έντυπο δεδομένων που διαβιβάζει το κράτος μέλος στην Επιτροπή, προκειμένου αυτή να καταρτίσει τον κατάλογο των ΤΚΣ [βλ. προτάσεις Γενικής Εισαγγελίας Juliane Kokott, στην υπόθεση C-304/05, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, σημ. 33, πρβλ. ΔΕΕ αποφάσεις α) της 21.7.2016, C-387/15 και C-388/15, Hilde Orleans κ.λπ., σκ. 46, β) της 15.5.2014, C-521/12, Briels κ.λπ., σκ. 21, γ) της 11.4.2013, C-258/11, Sweetman κ.λπ., σκ. 39, 45, δ) της 24.11.2011, C-404/09, Επιτροπή κατά Βασιλείου της Ισπανίας (Alto Sil), σκ. 101, ε) της 14.10.2010, C-535/07, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Δημοκρατίας της Αυστρίας, σκ. 106, καθώς και τον Οδηγό ερμηνείας του άρθρου 6 της Επιτροπής, που φέρει τον τίτλο «Διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000-Οι διατάξεις του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τα ενδιαίτηματα», 2000, σελ. 38-39, και τον Οδηγό Μεθοδολογίας για τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 3 και 4 της οδηγίας περί οικοτόπων 92/43/ΕΚ «Εκτίμηση σχεδίων και προγραμμάτων που επηρεάζουν σημαντικά περιοχές Natura 2000», Νοέμβριος 2001, σελ. 25]. Από την άποψη αυτή (δηλαδή του ορισμού των προς προστασία φυσικών οικοτόπων και ειδών) ουδεμία επιρροή ασκεί ο μεταγενέστερος χαρακτηρισμός από το οικείο κράτος μέλος των ΤΚΣ ως ΕΖΔ, έστω και αν δεν αναφέρονται ειδικώς στην πράξη χαρακτηρισμού των εν λόγω ζωνών οι ευρισκόμενοι εντός αυτών φυσικοί οικότοποι και είδη, στην προστασία των οποίων αποβλέπει ο ανωτέρω χαρακτηρισμός. Ενόψει δε του ότι είναι γνωστοί ήδη από την υποβολή των τυποποιημένων εντύπων δεδομένων οι οικότοποι και τα είδη προς προστασία, μπορεί να διενεργηθεί η προβλεπόμενη στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ δέουσα εκτίμηση σε περίπτωση που σε μία περιοχή, η οποία έχει χαρακτηριστεί ως ΤΚΣ ή ΕΖΔ, προγραμματίζεται η πραγματοποίηση ενός σχεδίου, το οποίο δεν συνδέεται αμέσως ή δεν είναι αναγκαίο για την διαχείριση του τόπου αυτού, ως προς τις επιπτώσεις του εν λόγω σχεδίου στον τόπο. Για την εκτίμηση δε αυτή δεν απαιτείται να έχουν προηγουμένως ληφθεί θετικά μέτρα προς προστασία ή διαχείριση του οικοτόπου και των ευρισκομένων εντός αυτού ειδών (δηλαδή δεν απαιτείται να έχουν ληφθεί μέτρα κατά τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 6 της ανωτέρω οδηγίας), αλλά αρκεί να διαπιστωθεί ότι το συγκεκριμένο σχέδιο δεν πρόκειται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στον τόπο (πρβλ. ΔΕΚ απόφαση της 7.9.2004, C-127/02, Waddenvereniging Vogelbeschermings κατά

Staatssecretaris, σκ. 32-38). Συνεπώς, κατά την σαφή έννοια των διατάξεων της ανωτέρω οδηγίας 92/43/ΕΟΚ δεν απαγορεύεται κατ' αρχήν η έγκριση σχεδίου, όπως είναι και το σχέδιο δημιουργίας, ενόψει των σημερινών αναγκών και αντιλήψεων στον τομέα του τουρισμού, οργανωμένου υποδοχέα τουριστικών εγκαταστάσεων, σε περιοχή του δικτύου Natura 2000 [ΤΚΣ ή ΕΖΔ ή και ΖΕΠ, δηλαδή ζώνη ειδικής προστασίας αναγνωρισθείσα με βάση την οδηγία 79/409/ΕΟΚ «περί της διατηρήσεως των άγριων πτηνών», ως προς την οποία (ζώνη) ισχύουν, κατά το άρθρο 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, οι διατάξεις των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 6 της εν λόγω οδηγίας], για την οποία δεν έχει εκπονηθεί σχέδιο διαχείρισης ή δεν έχουν ληφθεί θετικά μέτρα για την προστασία των περιλαμβανομένων σε αυτήν φυσικών οικοτόπων και ειδών, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που θεσπίζονται από το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας, δηλαδή εφόσον διαπιστωθεί, κατόπιν της δέουσας εκτίμησης και πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας, ότι διασφαλίζεται ότι το συγκεκριμένο σχέδιο έχει σχεδιασθεί κατά τρόπο ώστε να μην παραβλάπτεται η ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής. Τέτοια δε απαγόρευση δεν προκύπτει ούτε από το άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 3937/2011, που προβλέπει την έκδοση υπουργικής αποφάσεως περί καθορισμού στόχων διατήρησης, ούτε από το άρθρο 18 παρ. 5 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 4 του ν. 3937/2011, που προβλέπει την κατάρτιση σχεδίων διαχειρίσεως για τις ΕΖΔ. Ενόψει δε αυτών, από την εξεταζόμενη άποψη της δυνατότητας διενέργειας, κατ' άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, δέουσας εκτίμησης των επιπτώσεων ενός σχεδίου σε προστατευόμενη περιοχή δεν ασκεί επιρροή η C (2016) 1016/25.2.2016 (παράβαση αριθμ. 2014/2260) αιτιολογημένη γνώμη που απηύθυνε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς την Ελλάδα, διότι αυτή αφορά την εκ μέρους της Ελλάδος τήρηση διαφορετικών και αυτοτελών υποχρεώσεων σε σχέση με τον χαρακτηρισμό των ΕΖΔ εν γένει και τον καθορισμό προτεραιοτήτων και μέτρων διατήρησης, κατά τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 4 και 6 παρ. 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Συνεπώς, τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα με την κρινόμενη αίτηση περί πλημμέλειας του προσβαλλομένου διατάγματος, με την οποία εγκρίνεται η δημιουργία ολοκληρωμένου υποδοχέα τουριστικών δραστηριοτήτων, διότι δεν έχει προηγηθεί η σύνταξη σχεδίου διαχείρισης και δεν έχουν ληφθεί τα αναγκαία θετικά μέτρα και οι όροι προστασίας των περιοχών που εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Κατά την ειδικότερη γνώμη της Αντιπροέδρου Αικ. Σακελλαροπούλου, ενόψει των χαρακτηριστικών της επίμαχης επένδυσης, όπως αυτή παρουσιάζεται στις σκέψεις 9 και 10 και συνίσταται στη δημιουργία οργανωμένου υποδοχέα τουριστικών δραστηριοτήτων σε περιοχή, η οποία αποτελεί στο σύνολό της ειδική ζώνη διαχείρισης (ΕΖΔ) και περιλαμβάνει τμήμα ζώνης ειδικής προστασίας (ΖΕΠ) για την ορνιθοπανίδα, η κατά το άρθρο 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εκτίμηση που περιλαμβάνεται στην ΣΜΠΕ καλύπτει τις απαιτήσεις του σχεδιασμού αυτού

- του επιπέδου, είναι όμως αναγκαίο η σύνταξη του οικείου σχεδίου διαχείρισης και ο καθορισμός των στόχων διατήρησης να προηγηθούν της περιβαλλοντικής αδειοδότησεως. Τούτο δε, ενόψει και του ότι η ζώνη Α΄ δεν είναι ενιαία, ενώ εξάλλου στο στάδιο αυτό δεν έχει γίνει ακριβής καθορισμός της δόμησης που θα πραγματοποιηθεί κυρίως εντός της ζώνης αυτής.
14. Επειδή, με την οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001 «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» (L 197) καθιερώθηκε η υποχρέωση προηγούμενης εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που εκπονούνται από τις εθνικές αρχές σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριοτήτων και τα οποία, κατά την εκτίμηση του κοινοτικού νομοθέτη, τεκμαίρεται ότι έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (άρθρο 3 παρ. 2 και σκέψη 10 του προοιμίου). Με την οδηγία αυτή καθορίζονται, ειδικότερα, οι ελάχιστοι κανόνες για την εκπόνηση της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, την εφαρμογή της διαδικασίας διαβουλεύσεως, τη συνεκτίμηση των αποτελεσμάτων της περιβαλλοντικής εκτιμήσεως και την παροχή πληροφοριών σχετικά με την απόφαση που λαμβάνεται μετά το πέρας της διαδικασίας στρατηγικής εκτιμήσεως (άρθρα 5-9). Συγκεκριμένα, η ανωτέρω οδηγία ορίζει στο άρθρο 5 τα εξής: «1. Σε περίπτωση που απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, εκπονείται περιβαλλοντική μελέτη στην οποία εντοπίζονται, περιγράφονται και αξιολογούνται οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις που θα έχει στο περιβάλλον η εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος, καθώς και λογικές εναλλακτικές δυνατότητες λαμβανομένων υπόψη των στόχων και του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του σχεδίου ή προγράμματος. Οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται γι' αυτό το σκοπό περιέχονται στο παράρτημα Ι. 2. Η περιβαλλοντική μελέτη που εκπονείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ευλόγως μπορεί να απαιτηθούν λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες γνώσεις και μεθόδους εκτίμησης, το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών στο σχέδιο ή το πρόγραμμα, το στάδιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεως και το βαθμό στον οποίο ορισμένα θέματα αξιολογούνται καλύτερα σε διαφορετικά επίπεδα της εν λόγω διαδικασίας ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη της εκτίμησης. 3. ...» και στο άρθρο 10 παρ. 1 τα εξής: «Τα κράτη μέλη παρακολουθούν τις σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή των σχεδίων και προγραμμάτων, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εντοπίσουν εγκαίρως απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις και να είναι σε θέση να αναλάβουν την κατάλληλη επανορθωτική δράση». Εξάλλου, στο παράρτημα Ι της οδηγίας, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 5 αυτής, ορίζονται τα εξής: «Οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1, ... είναι οι εξής: α) η περιγραφή σε γενικές γραμμές του περιεχομένου, των κύριων

στόχων του σχεδίου ή προγράμματος και της σχέσης με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα, β) οι σχετικές πτυχές της τρέχουσας κατάστασης του περιβάλλοντος και η βάση αυτής πιθανή εξέλιξη εάν δεν εφαρμοστεί το σχέδιο ή πρόγραμμα, γ) τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των περιοχών που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά, δ) τα τυχόν υφιστάμενα περιβαλλοντικά προβλήματα που αφορούν το σχέδιο ή πρόγραμμα συμπεριλαμβανομένων, κατά κύριο λόγο, εκείνων που αφορούν περιοχές ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας, όπως περιοχές που χαρακτηρίζονται σύμφωνα με τις οδηγίες 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ, ε) οι στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που έχουν τεθεί σε διεθνές ή κοινοτικό επίπεδο ή σε επίπεδο κρατών μελών, οι οποίοι αφορούν το σχέδιο ή πρόγραμμα, και ο τρόπος με τον οποίο οι στόχοι αυτοί καθώς και τα περιβαλλοντικά ζητήματα έχουν ληφθεί υπόψη κατά την προετοιμασία του, στ) οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων όπως η βιοποικιλότητα, ο πληθυσμός, η υγεία των ανθρώπων, η πανίδα, η χλωρίδα, το έδαφος, τα ύδατα, ο αέρας, οι κλιματικοί παράγοντες, τα υλικά περιουσιακά στοιχεία, η πολιτιστική κληρονομιά συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς, το τοπίο και οι σχέσεις μεταξύ των ανωτέρω παραγόντων, ζ) τα προβλεπόμενα μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, εξουδετέρωση οποιωνδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος, η) η παρουσίαση σε γενικές γραμμές των λόγων για τους οποίους επελέγησαν οι εξετασθείσες εναλλακτικές δυνατότητες και η περιγραφή του τρόπου διενέργειας της εκτίμησης, με μνεία των τυχόν δυσκολιών (όπως τεχνικά ελαττώματα ή έλλειψη τεχνογνωσίας) που προέκυψαν κατά τη συγκέντρωση των απαιτούμενων πληροφοριών, θ) περιγραφή των προβλεπόμενων μέτρων σχετικά με τον έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 10, ι) μια μη τεχνική περίληψη των πληροφοριών που παρέχονται βάσει των ανωτέρω θεμάτων».

15. Επειδή, για τη μεταφορά της ως άνω οδηγίας 2001/42/ΕΚ στην ελληνική έννομη τάξη εκδόθηκε η υπ' αριθ. 107017/28.6.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 1225), με την οποία καθορίσθηκε η διαδικασία στρατηγικής εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων διαφόρων σχεδίων και προγραμμάτων, τα οποία, λόγω του αντικειμένου τους ή της εκτάσεως εφαρμογής τους, τεκμαίρεται ότι έχουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ειδικότερα, στο άρθρο 6 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης ορίζονται τα εξής: «1. Σε περίπτωση που απαιτείται Σ.Π.Ε. [Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση], σύμφωνα με το άρθρο 3 (παρ. 1 και 2), η αρχή σχεδιασμού εκπονεί Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) για το προτεινόμενο σχέδιο ..., στην οποία εντοπίζονται, περιγράφονται και αξιολογούνται οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις που θα έχει στο περιβάλλον η εφαρμογή του σχεδίου ...

καθώς και λογικές εναλλακτικές δυνατότητες, σε περιεκτική μορφή, λαμβανομένων υπόψη των στόχων και του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του σχεδίου... Το περιεχόμενο της Σ.Μ.Π.Ε. περιγράφεται αναλυτικά στο παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 11 της παρούσας απόφασης. 2. Η Σ.Μ.Π.Ε. περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ευλόγως μπορεί να απαιτούνται για την εκτίμηση των ενδεχόμενων σημαντικών επιπτώσεων που θα έχει στο περιβάλλον η εφαρμογή του σχεδίου ... λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες γνώσεις και μεθόδους εκτίμησης, το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών του σχεδίου..., το στάδιο της διαδικασίας εκπόνησής του και το βαθμό στον οποίο οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις δύνανται να αξιολογηθούν καλύτερα σε διαφορετικά επίπεδα σχεδιασμού ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη εκτίμησής τους. 3. ...», ενώ στην παράγραφο 10 του άρθρου 7 ορίζονται τα εξής: «Η απόφαση έγκρισης της Σ.Μ.Π.Ε. περιλαμβάνει πληροφορίες και στοιχεία: α) σχετικά με τη διαβούλευση με τις δημόσιες αρχές και το ενδιαφερόμενο κοινό, σύμφωνα με τις παραγράφους 4.1 και 4.2 του παρόντος άρθρου, β) ... γ) για τις διαφοροποιήσεις που τυχόν επιβάλλονται στο σχέδιο ... από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης, δ) για τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του σχεδίου..., ε) για το προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου..., στ) ... Η Σ.Μ.Π.Ε. αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω απόφασης». Περαιτέρω, στο Παράρτημα ΙΙΙ της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 11 αυτής, προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της, αναφέρονται τα εξής: «ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (Σ.Μ.Π.Ε.). Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) περιλαμβάνει τουλάχιστον: Α. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ Στο κεφάλαιο αυτό δίνεται μία μη τεχνική περίληψη του συνόλου της μελέτης. Β. ... Γ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ... Ε. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ Περιγράφονται οι εύλογες εναλλακτικές δυνατότητες, συμπεριλαμβανομένων α) της μηδενικής λύσης, β) των λόγων επιλογής των εναλλακτικών δυνατοτήτων που εξετάστηκαν, γ) των περιβαλλοντικά τεκμηριωμένων λόγων επιλογής του προτεινόμενου σχεδίου ... έναντι των άλλων εναλλακτικών δυνατοτήτων. ΣΤ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος και δίνονται πληροφορίες για: α) τα σχετικά στοιχεία της τρέχουσας κατάστασης του περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης και η βάσει αυτής πιθανή εξέλιξη εάν δεν εφαρμοσθεί το σχέδιο..., β) τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των περιοχών που ενδέχεται να επηρεασθούν σημαντικά εντός της περιοχής μελέτης, γ) τα τυχόν υφιστάμενα περιβαλλοντικά προβλήματα των περιοχών της παραγράφου β' ανωτέρω, κυρίως εάν πρόκειται για περιοχές ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας,

όπως εκείνες που περιλαμβάνονται στο εθνικό σκέλος του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000. Σημειώνεται ότι ως περιοχή μελέτης ορίζεται μια ευρύτερη περιοχή από εκείνη του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του σχεδίου ή προγράμματος, στην οποία αναμένονται σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του. Η περιοχή αυτή ορίζεται κάθε φορά από το μελετητή της Σ.Μ.Π.Ε. σε συνεργασία με την αρχή σχεδιασμού του σχεδίου ... Ζ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ... Προσδιορίζονται, εκτιμώνται και αξιολογούνται οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, και ειδικότερα οι πρωτογενείς και δευτερογενείς, σωρευτικές, συνεργιστικές, βραχυ- μεσο-, μακροπρόθεσμες, μόνιμες και προσωρινές, θετικές και αρνητικές επιπτώσεις σε τομείς όπως: η βιοποικιλότητα, ο πληθυσμός, η ανθρώπινη υγεία, η πανίδα, η χλωρίδα, το έδαφος, τα ύδατα, ο αέρας, οι κλιματικοί παράγοντες, τα υλικά περιουσιακά στοιχεία, η πολιτιστική κληρονομιά συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς, το τοπίο και οι σχέσεις μεταξύ των ανωτέρω παραγόντων. Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφεται ο τρόπος διενέργειας της εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Επίσης περιγράφονται: α) προτάσεις/κατευθύνσεις/μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, αντιμετώπιση οποιωνδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον, και β) το σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος (monitoring). Η. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ Στο κεφάλαιο αυτό δίνονται στοιχεία της κανονιστικής πράξης περιβαλλοντικής έγκρισης του σχεδίου ... και περιλαμβάνει: α) τις προτάσεις/κατευθύνσεις/μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, αντιμετώπιση οποιωνδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον, β) το προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου ... (monitoring). Θ. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ...».

16. Επειδή, στην επίδικη ΣΜΠΕ παρατίθενται οι εξετασθείσες εναλλακτικές δυνατότητες και τεκμηριώνεται η επιλογή τους (Κεφάλαιο 4), παρουσιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος (Κεφάλαιο 5), εκτιμώνται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του υιοθετούμενου σχεδίου (Κεφάλαιο 6) και παρατίθενται μέτρα προστασίας και σύστημα παρακολούθησης για την αντιμετώπιση των δυνητικών σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Κεφάλαιο 7). Ειδικότερα, οι εναλλακτικές δυνατότητες για το επίμαχο σχέδιο προσδιορίστηκαν με βάση τα ειδικά περιβαλλοντικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά, τον υφιστάμενο χωροταξικό σχεδιασμό της περιοχής και το περιεχόμενο του επίμαχου σχεδίου που συνίσταται στη δημιουργία τουριστικών εγκαταστάσεων. Για την αξιολόγηση δε των προτεινόμενων εναλλακτικών λύσεων, ουσιαστικός παράμετρος διαφοροποίησης των οποίων

είναι η επιτρεπόμενη δόμηση, χρησιμοποιήθηκαν έξι (6) κριτήρια, τα οποία ενσωματώνουν την περιβαλλοντική διάσταση [βιοποικιλότητα (οικότοποι - χλωρίδα - πανίδα - έδαφος - Natura), πληθυσμός - ανθρώπινη υγεία, ενέργεια - υδατικοί πόροι, αέρας - κλιματικοί παράγοντες - ακουστικό περιβάλλον, κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον - οικονομική βιωσιμότητα, τοπίο, βλ. Πίνακα 4-6 «Συγκριτική Αξιολόγηση Εναλλακτικών λύσεων με βάση τους Περιβαλλοντικούς Τομείς» σελ. 4-20]. Εξάλλου, η διατήρηση αναλλοίωτων των περιοχών ενδιαφέροντος αποτέλεσε αντικείμενο διεξοδικής έρευνας κατά την εκπόνηση της ΣΜΠΕ, με την οποία μελετήθηκαν τα ειδικά οικολογικά χαρακτηριστικά τους, ώστε να προσαρμοσθεί σ' αυτά η παρεχόμενη προστασία. Ειδικότερα, συνεκτιμήθηκαν τα οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής, στην οποία θα πραγματοποιηθεί το επίμαχο σχέδιο, λαμβανομένων υπόψη και αξιολογούμενων των περιοχών του δικτύου Natura που εμπίπτουν ή ευρίσκονται πλησίον της περιοχής αυτής, δηλαδή της ΕΖΔ «Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και Χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαυροβούνι-Βάι-Άκρα Πλάκος) και θαλάσσια ζώνη», των ΖΕΠ «Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης» και «Διονυσάδες Νήσοι», καθώς και του φοικοδάσους Βάι, με ιδιαίτερη βαρύτητα στους στόχους διατήρησής τους (βλ. Κεφάλαιο 5 της ΣΜΠΕ). Επιπλέον, στη ΣΜΠΕ γίνεται αναφορά σε όλες τις επιστημονικές μελέτες και στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών σχετικά με τις προστατευόμενες περιοχές και σημειώνεται ότι για την εξέταση των οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας στην περιοχή του σχεδίου πραγματοποιήθηκαν, επιπρόσθετα, έρευνες πεδίου με σειρά αυτοψιών όλες τις εποχές του έτους από το 2003 έως το 2012 (βλ. σελ. 5-30 έως 5-31, 5-44 και 5-47). Περαιτέρω, στο Κεφάλαιο 6 της ΣΜΠΕ «Εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση δυνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων» αναλύονται διεξοδικώς οι επιπτώσεις του σχεδίου στους οικοτόπους, τη βλάστηση και τη χλωρίδα (υποκεφάλαιο 6.4.1.2., σελ. 6-9) και εκτιμώνται οι επιπτώσεις του στις εκτάσεις των οικοτόπων ανά ζώνη χρήσης (πίνακας 6.4-1, σελ. 6-11 έως 6-14) καθώς και στους οικοτόπους προτεραιότητας που απαντώνται εντός και πλησίον της περιοχής του σχεδίου (σελ. 6-19 έως 6-21), με ειδική αναφορά σε σημαντικά είδη της χλωρίδας (σελ. 6-21 έως 6-23). Ειδικότερα, ως προς τον οικότοπο προτεραιότητας 622030* «στεπικής φυσιογνωμίας μεσογειακά οικοσυστήματα με θερόφυτα αγροστώδη», που ευρίσκεται εντός του σχεδίου, εκτιμάται ότι όχι μόνο δεν πρόκειται να θιγεί, αλλά αναμένεται να αναβαθμιστεί το καθεστώς διατήρησής του μέσα από τα προβλεπόμενα ενεργά μέτρα προστασίας και διαχείρισης (βλ. σελ. 5-38, 6-19 έως 6-20 της ΣΜΠΕ και άρθρο 3 παρ. 1 περ. ρ' υποπερ. ργ' του προσαλλόμενου διατάγματος). Επίσης, εκτιμάται ότι ο οικότοπος προτεραιότητας 9370* «συστάδες φοίνικα του Θεοφράστου» του φοινικοδάσους Βάι δεν πρόκειται να επηρεαστεί από το σχέδιο, διότι δεν προβλέπεται η πραγματοποίηση καμίας παρέμβασης εντός του φοινικοδάσους,

και, επιπλέον, ότι ο οικότοπος αυτός θα αναβαθμιστεί μέσα από τα προβλεπόμενα ενεργά μέτρα προστασίας και διαχείρισης (σελ. 6-21 της ΣΜΠΕ και άρθρο 3 παρ. 1 περ. ρ' υποπερ. ρδ' του προσβαλλόμενου διατάγματος). Στη συνέχεια, εκτιμάται ότι ούτε ο οικότοπος προτεραιότητας 1120* «εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με *rosidonia oceanica*» (θαλάσσια ποσειδωνία), που απαντάται εκτός της περιοχής του σχεδίου αλλά σε επαφή με αυτήν, θα επηρεαστεί, λαμβανομένου υπόψη ότι στο σχέδιο δεν περιλαμβάνεται η δημιουργία λιμενικών εγκαταστάσεων ή άλλων υποδομών και ότι οι θέσεις στις οποίες απαντάται ο οικότοπος αυτός θα αποκλειστούν από τις θέσεις που θα επιλεγούν για την απόρριψη του αλμολοιπού από τον Σταθμό Αφαλάτωσης, ενώ η απόληξη του αγωγού θα γίνει σε κατάλληλο βάθος, ώστε να εξασφαλίζεται γρήγορη διάλυση και διάχυση της άλμης (σελ. 6-20 της ΣΜΠΕ και άρθρο 3 παρ. 1 περ. ι' του προσβαλλόμενου διατάγματος). Εξάλλου, στη ΣΠΜΕ αναφέρεται ότι οι επιπτώσεις του σχεδίου σε ό,τι αφορά στον κύριο όγκο των υποδομών και των συνοδευτικών τους εγκαταστάσεων εντοπίζονται, κατά κύριο λόγο, στους οικοτόπους των φρυγάνων (οικότοποι 5420) και εκτιμάται ότι το μικρό μέγεθος της έκτασης των οικοτόπων αυτών που θα επηρεαστούν (0,43% της συνολικής περιοχής του σχεδίου) σε συνδυασμό με την αφθονία τους σε τοπικό και εθνικό επίπεδο δεν θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην κατάσταση διατήρησης των οικοτόπων ούτε στην πανίδα (σελ. 6-15, 6-22 έως 6-23, 6-26). Επιπλέον, διερευνώνται οι επιπτώσεις του σχεδίου σε σημαντικά είδη της πανίδας της περιοχής και αναλύονται ανά κατηγορία ενδιαιτήματος και επιμέρους προβλεπόμενες χρήσεις (σελ. 6-23 επ., Πίνακας 6.4-2 «Μεταβολή ενδιαιτήματος και εκτιμώμενη επίπτωση στα διεσπαρμένα είδη» σελ. 6-25), καθώς και οι επιπτώσεις στην πανίδα της ευρύτερης περιοχής του σχεδίου (σελ. 6-33 έως 6-34), στον αριθμό και την κατάσταση διατήρησης των ειδών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ GR4320009 (μαυροπετρίτη και κερκινέζι, βλ. σελ. 6-35 έως 6-38) και των σημαντικών αναπαραγόμενων ειδών ορνιθοπανίδας (θαλασσοκόρακα, αρτέμης, μύπος, αιγαιόγλαρος, βλ. σελ. 6-38 έως 6-40) και οι επιπτώσεις στα μεταναστευτικά είδη ορνιθοπανίδας, όπως η ορτυγομάνα, ο λασπότρυγγας, ο μικροτσικνιάς κ.λπ. (σελ. 6-40 έως 6-42). Συναφώς, εκτιμάται ότι δεν αναμένονται σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις από το σχέδιο στα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ GR4320009, μαυροπετρίτη και κερκινέζι καθώς και ότι με τις δράσεις ενεργού διαχείρισης είναι δυνατόν να αναβαθμιστεί η κατάσταση διατήρησης της ΖΕΠ για το μαυροπετρίτη (σελ. 6-37 έως 6-38). Περαιτέρω, εκτιμάται ότι δεν αναμένονται αξιόλογες αρνητικές επιπτώσεις ούτε για τα αναπαραγόμενα (σελ. 6-39 έως 6-40) ούτε για τα μεταναστευτικά είδη ορνιθοπανίδας (σελ. 6-40 έως 6-42), ούτε για τα λοιπά είδη πανίδας της περιοχής (βλ. Πίνακα 6.4-4, σελ. 6-49). Στο ίδιο Κεφάλαιο 6 της ΣΜΠΕ εξετάζεται ειδικώς η συμβατότητα του σχεδίου με τις αρχές του δικτύου Natura 2000 (σελ. 6-50 και επ.) και με την ενωσιακή νομοθεσία περί προστασίας των πτηνών (σελ. 6-52

και επ.). Ειδικότερα, αφού ελήφθησαν υπόψη τα τυποποιημένα έντυπα δεδομένων για τον ΤΚΣ και τη ΖΕΠ, από τα οποία προκύπτουν, όπως έγινε δεκτό στη σκέψη 13, οι στόχοι διατήρησης, εκτιμάται ότι το σχέδιο «δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να διαταράξει σε ανεπανόρθωτο βαθμό την οικολογική ακεραιότητα και τους στόχους διατήρησης της ΕΖΔ και των ΖΕΠ που επηρεάζονται από αυτό. Τόσο οι θέσεις όσο και η έκταση των προβλεπόμενων υποδομών και δραστηριοτήτων έχουν επιλεγεί ώστε να ελαχιστοποιηθούν ή και να αποκλειστούν οι επιπτώσεις στους οικοτόπους και στα κρίσιμα ενδιαίτηματα των ειδών χλωρίδας και πανίδας της περιοχής... Δεν πρόκειται να επηρεαστούν είτε με καταστροφή είτε με διατάραξη ή υποβάθμιση στον παραμικρό βαθμό οι οικότοποι προτεραιότητας που απαντώνται στην περιοχή» (σελ. 6-61). Τέλος, στο Κεφάλαιο 7 της επίδικης ΣΜΠΕ παρατίθενται: α) μέτρα και κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση των δυνητικών σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον που συνίστανται σε γενικά μέτρα, μέτρα προστασίας και ανόρθωσης του φυσικού περιβάλλοντος, μέτρα προστασίας σε σχέση με την οικολογία, ειδικά μέτρα για τη χωροθέτηση του γηπέδου γκολφ, μέτρα προστασίας των υδατικών πόρων, κατευθύνσεις για το οδικό δίκτυο και την εξοικονόμηση ενέργειας, μέτρα προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος, μέτρα προστασίας του τοπίου και κατευθύνσεις για τη χωροθέτηση και το σχεδιασμό των τουριστικών εγκαταστάσεων και λοιπών ειδικών και υποστηρικτικών υποδομών (σελ. 7-2 έως 7-17) και β) σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την παρακολούθηση των δυνητικών σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του σχεδίου που θα περιλαμβάνει σύστημα παρακολούθησης των περιβαλλοντικών μεγεθών κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των έργων του σχεδίου και, συγκεκριμένα, του φυσικού κεφαλαίου-οικολογίας, των υδατικών πόρων, της κατανάλωσης ενέργειας, της κυκλοφορίας οχημάτων (σελ. 7-18 έως 7-25). Συναφώς, στο άρθρο 3 του προσβαλλομένου διατάγματος προβλέπονται κατευθύνσεις και μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η εκπόνηση Σχεδίου Αειφορικής Διαχείρισης και λειτουργίας των σχεδιαζόμενων έργων εντός των περιοχών ΕΖΔ και ΖΕΠ (άρθρο 3 παρ. 1 περ. σ'), καθώς και μέτρα για την παρακολούθηση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του ΕΣΧΑΣΕ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε ετήσια τουλάχιστον βάση και αποτύπωση των τιμών των δεικτών και άλλων μεγεθών της παρακολούθησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε ετήσια έκθεση, στην οποία θα περιλαμβάνεται η επεξεργασία και αξιολόγηση των σχετικών αποτελεσμάτων, καθώς και προτάσεις για τις ενδεχομένως απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες, και η οποία θα κοινοποιείται σε όλους του φορείς που συμμετέχουν στην κατασκευή και λειτουργία της επένδυσης και θα δημοσιοποιείται με ανάρτηση σε ιστοσελίδα

- στο διαδίκτυο (άρθρο 3 παρ. 2 περ. α' υποπερ. αβ' και περ. γ').
17. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, συνάγεται ότι στην ΣΜΠΕ διαλαμβάνεται πλήρης καταγραφή και ανάλυση των οικολογικών χαρακτηριστικών της ευρύτερης περιοχής του σχεδίου, των φυσικών οικοτόπων και των ειδών προστασίας, καθώς και των πιθανών επιπτώσεων και παρατίθενται τα μέτρα προστασίας για τη διαχείριση του ευαίσθητου περιβάλλοντος της περιοχής, καθώς και σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών επιπτώσεων κατά την εφαρμογή του σχεδίου. Επιπλέον, παρατίθενται οι λόγοι για τους οποίους επελέγησαν οι εξετασθείσες εναλλακτικές δυνατότητες και τεκμηριώνεται ειδικώς η επιλογή της λύσης του επίμαχου σχεδίου έναντι των υπολοίπων, ενώ, εξάλλου, κατά τις προαναφερθείσες διατάξεις της οδηγίας 2001/42/EK και της υπ' αριθ. 107017/2006 κοινής υπουργικής απόφασης, για την πληρότητα του περιεχομένου της ΣΜΠΕ στο κεφάλαιο για τις εναλλακτικές δυνατότητες δεν απαιτείται να περιλαμβάνονται πληροφορίες για τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των περιοχών που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά και τις ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις από κάθε εναλλακτική δυνατότητα, αλλά αρκεί να παρουσιάζονται οι λόγοι, για τους οποίους επελέγη να εξετασθούν οι συγκεκριμένες εναλλακτικές δυνατότητες, ο τρόπος διενέργειας της σχετικής εκτίμησης και οι περιβαλλοντικά τεκμηριωμένοι λόγοι επιλογής του προτεινόμενου σχεδίου έναντι των εναλλακτικών δυνατοτήτων, οι οποίες εξετάστηκαν (βλ. ΣτΕ 7μ. 4784/2013). Συνεπώς, το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της οδηγίας 2001/42/EK και της υπ' αριθ. 107017/2006 κοινής υπουργικής απόφασης και είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως, κατά τον οποίο η επίμαχη ΣΜΠΕ στερείται του ελάχιστου νομίμου περιεχομένου, όπως αυτό καθορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 5 της οδηγίας 2001/42/EK και των άρθρων 6 και 7 παρ. 10 της προαναφερθείσας κοινής υπουργικής απόφασης, και ότι για όλα τα θέματα, που αποτελούν κατά το νόμο αντικείμενό της και τα οποία έπρεπε να έχουν διερευνηθεί πριν τη θεσμοθέτηση του ΕΣΧΑΣΕ, παραπέμπει στη σύνταξη Σχεδίου Αειφορικής Διαχείρισης και Λειτουργίας των σχεδιαζομένων έργων.
18. Επειδή, περαιτέρω, η κατ' άρθρο 6 παρ. 3 της προαναφερθείσας οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων ενός σχεδίου ή έργου προϋποθέτει ότι προ της εγκρίσεως του σχεδίου ή του έργου προσδιορίζονται, λαμβανομένων υπόψη των βέλτιστων επιστημονικών γνώσεων επί του θέματος, όλες οι πτυχές του σχεδίου ή του έργου που θα μπορούσαν, είτε η καθεμία από μόνη της είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα, να επηρεάσουν την επίτευξη των στόχων διατήρησης του τόπου αυτού (ΔΕΕ C-387/15 και C-388/15, ό.π., σκ. 50, απόφαση της 14.01.2016, C-399/14, Grune Liga Sachsen eV κ.λπ., σκ. 49, C-258/11, ό.π., σκ. 40, C-404/09, ό.π., σκ. 99, ΣτΕ 551/2015, 2741/2014). Η αρμόδια αρχή επιτρέπει την άσκηση δραστηριότητας στον οικείο τόπο, μόνο εφόσον δεν υφίσταται, από

- επιστημονικής απόψεως, οποιαδήποτε εύλογη αμφιβολία ως προς την απουσία επιβλαβών συνεπειών για την ακεραιότητά του (ΔΕΕ C-399/14, ό.π., σκ. 49, C-258/11, ό.π., σκ. 40, ΣτΕ Ολ. 2996/2014, ΣτΕ 1245/2016, 1964/2015, 551/2015, 2741/2014, 807/2014, 711/2014, 4224/2013, 1422/2013, 2473/2010, 293/2009, κ.ά.). Η εκτίμηση που πραγματοποιείται, βάσει της διατάξεως αυτής, δεν μπορεί συνεπώς να παρουσιάζει κενά και πρέπει να περιέχει πλήρη, ακριβή και οριστικά συμπεράσματα και διαπιστώσεις, ώστε να αίρεται κάθε εύλογη αμφιβολία, από επιστημονικής απόψεως, όσον αφορά τις επιπτώσεις των σχεδιαζόμενων εργασιών στον οικείο προστατευόμενο τόπο (ΔΕΕ C-387/15 και C-388/15, ό.π., σκ. 49, C-399/14, ό.π., σκ. 50, C-521/12, ό.π., σκ. 27, C-404/09, ό.π., σκ. 100). Τέλος, από τη συνδυασμένη ερμηνεία των άρθρων 4 της οδηγίας περί πτηνών και 6 και 7 της οδηγίας περί οικοτόπων συνάγεται ότι οι ρυθμίσεις του άρθρου 6 παρ. 3 της τελευταίας αυτής οδηγίας ισχύουν για ζώνες που έχουν χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ, δυνάμει του άρθρου 4 παρ. 1 ή 2 της οδηγίας περί πτηνών (ΣτΕ 2741/2014, 807/2014, 1422/2013).
19. Επειδή, από όσα εκτίθενται στην σκέψη 16, προκύπτει ότι έχουν μελετηθεί οι επιπτώσεις της εφαρμογής του σχεδίου στους προστατευόμενους οικοτόπους και είδη της ευρύτερης περιοχής του σχεδίου, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων στους οικοτόπους προτεραιότητας που ευρίσκονται πλησίον του σχεδίου, καθώς και των επιπτώσεων στα είδη πανίδας που ευρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή, και εκτιμάται ότι η υλοποίηση του σχεδίου δεν αναμένεται να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις και να παραβιάσει την ακεραιότητα των προστατευόμενων περιοχών και των στόχων διατήρησης αυτών. Με τα δεδομένα αυτά, και δοθέντος ότι το αιτούν σωματείο δεν πλήττει με ειδικότερους ισχυρισμούς την αιτιολογία της ΣΜΠΕ σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων του επιμάχου σχεδίου στις προστατευόμενες περιοχές, το σχέδιο αυτό έτυχε της «δέουσας εκτίμησης» κατά το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ περί οικοτόπων, η σχετική δε κρίση της Διοικήσεως, που υιοθετεί τις ανωτέρω αξιολογήσεις και εκτιμήσεις των μελετητών, παρίσταται νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη κατά τούτο και, συνεπώς, ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Εξάλλου, ο ειδικότερος ισχυρισμός του αιτούντος σωματείου ότι η προσβαλλόμενη πράξη πάσχει, διότι η ΣΜΠΕ περιορίζεται στην περιοχή εντός των ορίων του σχεδίου και δεν εξετάζει τις προστατευόμενες περιοχές ως μέρος του δικτύου Natura και τις δεσμεύσεις του άρθρου 6 παρ. 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ερείδεται επί εσφαλμένης προϋποθέσεως, δεδομένου ότι, όπως προεκτέθηκε, η υλοποίηση του σχεδίου εκτιμάται ότι δεν θα έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στις προστατευόμενες περιοχές εντός των οποίων θα εκτελεσθεί και δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητά τους και, ως εκ τούτου, δεν τίθεται, εν προκειμένω, ούτε ζήτημα διασφάλισης της συνολικής συνοχής του δικτύου Natura 2000, ούτε ζήτημα συνδρομής της προϋποθέσεως του επιτακτικού λόγου οικονομικού και κοινωνικού συμφέροντος, που θα μπορούσε

να καταστήσει, κατ' εξαίρεση, ανεκτή την υλοποίηση σχεδίου με σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στις ζώνες προστασίας κατά το άρθρο 6 παρ. 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, το οποίο, εν προκειμένω – με τις περιεχόμενες στην επίμαχη ΣΜΠΕ διαπιστώσεις, τις οποίες το αιτούν δεν αμφισβητεί ειδικώς, κατά τα προεκτεθέντα – δεν έχει έδαφος εφαρμογής. Περαιτέρω, απορριπτέος είναι και ο ειδικότερος ισχυρισμός του αιτούντος ότι με την παρεμβολή περιοχών που προορίζονται για δόμηση (υποζώνες Α1 και Α2) διασπάται η συνοχή της ζώνης Β', διότι, ούτως ή άλλως, η ζώνη Β' συντίθεται από πέντε (5) υποζώνες (Β1-Β5), με διαφοροποίηση, ανά ζώνη, των επιμέρους στόχων και κριτηρίων προστασίας, καθόσον κάθε μία από αυτές παρουσιάζει διαφορετικά στοιχεία άξια προστασίας, είτε περιβαλλοντικού (προστασία λεκάνης απορροής, υγροτόπου, δασικών εκτάσεων, ακτών), είτε πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

20. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση και να γίνουν δεκτές οι παρεμβάσεις, εκτός από την παρέμβαση του ν.π.ι.δ. «Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ) Παπαγιαννάδων», η οποία πρέπει να απορριφθεί, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στη σκέψη 6.